

**1961-1967 GIMIMO METŲ TIKSLINĖS PENSIJŲ FONDŲ DALYVIŲ
GRUPĖS PENSIJŲ KAUPIMO FONDO**
„LUMINOR 1961-1967 TIKSLINĖS GRUPĖS PENSIJŲ FONDAS“
**2019 M. METINĖS ATASKAITOS IR
NEPRIKLAUSOMO AUDITORIAUS IŠVADA**

TURINYS

I. BENDROJI INFORMACIJA	9
II. GRYNUJŲ AKTYVŲ, APSKAITOS VIENETŲ SKAICIUS IR VERTE	9
III. ATSKAITYMAI IŠ PENSIJŲ TURTO	9
IV. INFORMACIJA APIE PENSIJŲ FONDO INVESTICINIŲ PRIEMONIŲ PORTFELĮ	9
V. PENSIJŲ FONDO LYGINAMASIS INDEKSAS, INVESTICIJŲ GRAŽA IR RIZIKOS RODIKLIAI	9
VI. PENSIJŲ FONDO FINANSINĖS ATASKAITOS	10
GRYNUJŲ AKTYVŲ ATASKAITA	12
GRYNUJŲ AKTYVŲ POKYČIŲ ATASKAITA	13
AIŠKINAMASIS RAŠTAS	14
VII. INFORMACIJA APIE PENSIJŲ FONDO DALYVIUS	27
VIII. IŠORINIAI PINIGŲ SRAUTAI	27
IX. INFORMACIJA APIE GARANTIJŲ REZERVA	27
X. INFORMACIJA APIE PENSIJŲ FONDO REIKMĖMS PASISKOLINTAS LĘŠAS	27
XI. KITA INFORMACIJA	27
XII. ATSAKINGI ASMENYS	28

Nepriklausomo auditoriaus išvada

1961-1967 gimimo metų tikslinės pensijų fondų dalyvių grupės pensijų kaupimo fondo „Luminor 1961-1967 tikslinės grupės pensijų fondas“ dalyviams

Išvada dėl finansinių ataskaitų auditu

Mūsų nuomonė

Mūsų nuomone, finansinės ataskaitos, pateiktos 12-27 puslapiuose, parodo tikrą ir teisingą UAB „Luminor investicijų valdymas“ valdomo 1961-1967 gimimo metų tikslinės pensijų fondų dalyvių grupės pensijų kaupimo fondo „Luminor 1961-1967 tikslinės grupės pensijų fondas“ (toliau – Fondas) 2019 m. gruodžio 31 d. finansinės būklės ir tuomet pasibaigusių metų jo grynujų aktyvų pokyčių vaizdą pagal Lietuvos Respublikoje buhalterinę apskaitą ir finansinių ataskaitų sudarymą reglamentuojančius teisės aktus bei Verslo apskaitos standartus.

Mūsų nuomonė atitinka 2020 m. balandžio 17 d. papildomą ataskaitą UAB „Luminor investicijų valdymas“ Stebėtojų tarybai.

Mūsų auditu apimtis

Fondo finansines ataskaitas sudaro:

- 2019 m. gruodžio 31 d. grynujų aktyvų ataskaita;
- tuomet pasibaigusių metų grynujų aktyvų pokyčių ataskaita;
- finansinių ataskaitų aiškinamasis raštas, apimantis reikšmingus apskaitos principus ir kitą aiškinamąją informaciją.

Pagrindas nuomonei pareikšti

Auditą atlikome pagal Tarptautinius audito standartus (TAS). Mūsų atsakomybė pagal TAS toliau aprašyta mūsų išvados pastraipoje „Auditoriaus atsakomybė už finansinių ataskaitų auditą“.

Manome, kad gauti audito įrodymai suteikia pakankamą ir tinkamą pagrindą mūsų audito nuomonei.

Nepriklausomumas

Esame nepriklausomi nuo Fondo vadovaujanties Tarptautinių buhalterių etikos standartų valdybos Buhalterių profesionalų etikos kodeksu (TBESV kodeksas) ir Lietuvos Respublikos finansinių ataskaitų auditu įstatymu, kurie taikytini atliekant finansinių ataskaitų auditą Lietuvos Respublikoje. Taip pat laikomės kitų TBESV kodekse bei Lietuvos Respublikos finansinių ataskaitų auditu įstatyme numatytyų etikos reikalavimų.

Remdamiesi savo žiniomis ir įsitikinimu, pareiškiame, kad ne audito paslaugos, kurias suteikėme Fondui, atitinka Lietuvos Respublikoje taikomus įstatymus ir kitus teisės aktus. Taip pat pareiškiame, kad nesuteikėme ne audito paslaugų, kurios yra draudžiamos pagal Reglamento (ES) Nr. 537/2014 5 straipsnio 1 dalį, atsižvelgiant į Reglamento (ES) Nr. 537/2014 išimtis, patvirtintas Lietuvos Respublikos finansinių ataskaitų audito įstatyme.

Ne audito paslaugų, laikotarpiu nuo 2019 m. sausio 1 d. iki 2019 m. gruodžio 31 d., Fondui nesuteikėme.

Mūsų audito metodika

Apžvalga

Reikšmingumo lygis

Bendras reikšmingumo lygis Fondui yra 717 tūkst. Eur

Pagrindiniai audito dalykai

- II pakopos pensijų fondų reformos įgyvendinimas
- Investicijų vertinimas ir egzistavimas

Planuodami auditą nustatėme reikšmingumo lygi ir įvertinome reikšmingo iškraipymo finansinėse ataskaitose rizikas. Būtent, atsižvelgėme į tas sritis, kuriose vadovybė priėmė subjektyvius sprendimus: pavyzdžiu, sprendimus dėl reikšmingų apskaitinių įvertinimų, kuriems nustatyti buvo remtasi prielaidomis ir atsižvelgta į būsimus įvykius, kurie savo prigimtimi yra neapibrėžti. Kaip ir visų kitų mūsų auditu metu, įvertinome vadovybės vidaus kontrolės procedūrų nesilaikymo riziką, taip pat, be kitų dalykų, įvertinome, ar buvo tam tikrą tendencingumą patvirtinančią įrodymų, kurie liudytų apie reikšmingo iškraipymo dėl apgaulės riziką.

Auditą apimtį pritaikėme taip, kad mūsų atlikti darbai būtų pakankami, kad galėtume pareikšti savo nuomonę apie finansines ataskaitas kaip visumą, atsižvelgiant į Fondo struktūrą, apskaitos procesus ir kontroles, taip pat į sektorių, kuriame Fondas vykdo savo veiklą.

Reikšmingumo lygis

Mūsų audito apimčiai įtakos turėjo mūsų taikomas reikšmingumo lygis. Audito paskirtis – gauti pakankamą užtikrinimą dėl to, ar finansinėse ataskaitose néra reikšmingų iškraipymų. Iškraipymai gali atsirasti dėl apgaulės ar klaidos. Iškraipymai yra laikomi reikšmingais, jei galima pagrįstai numatyti, kad kiekvienas atskirai ar visi kartu jie turės įtakos finansinių ataskaitų naudotojų priimamams ekonominiam sprendimams remiantis šiomis finansinėmis ataskaitomis.

Remdamiesi savo profesiniu sprendimu nustatėme tam tikras kiekybines ribas reikšmingumo lygiui, išskaitant bendrą Fondo reikšmingumo lygį finansinėms ataskaitoms kaip visumai, kuris pateiktas lentelėje toliau. Šios kiekybinės ribos kartu su kokybiniais aspektais padėjo mums apibrėžti audito apimtį bei audito procedūrų pobūdį, atlikimo laiką ir aprėptį, taip pat įvertinti kiekvieno atskirai ir visų kartu iškraipymų, jei tokius buvo, poveikį finansinėms ataskaitoms kaip visumai.

Bendras reikšmingumo lygis Fondui

717 tūkst. Eur

Kaip mes jį nustatėme

Bendras reikšmingumo lygis sudaro 1 % Fondo grynuų aktyvų.

Taikyto reikšmingumo lygio išaiškinimas

Kaip pagrindinių kriterijų reikšmingumo lygiui nustatyti pasirinkome grynuosius aktyvus, nes, mūsų nuomone, tai yra bendrai priimtas kriterijus, kuriuo remiantis įvertinami fondų veiklos rezultatai. Pasirinkome 1 %, kuris yra priimtinose kiekybinių reikšmingumo lygio ribose.

Sutarėme su UAB „Luminor investicijų valdymas“ vadovybe, kad informuosime juos apie audito metu nustatytus iškraipymus, viršijančius 36 tūkst. Eur sumą, taip pat apie iškraipymus, nesiekiančius šios sumos, apie kuriuos, mūsų nuomone, būtina informuoti dėl kokybinių priežasčių.

Pagrindiniai audito dalykai

Pagrindiniai audito dalykai – tai dalykai, kurie mūsų profesiniu sprendimu buvo svarbiausi atliekant einamojo laikotarpio finansinių ataskaitų auditą. Šiuos dalykus nagrinėjome atlikdami finansinių ataskaitų kaip visumos auditą ir formuluodami apie jas savo nuomonę, todėl apie šiuos dalykus mes nepareiškiame jokios atskiro savo nuomonės.

Pagrindinis audito dalykas	Kaip audito metu nagrinėjome pagrindinį audito dalyką
II pakopos pensijų fondų reformos įgyvendinimas <i>(žr. aiškinamojo rašto 10 pastabą)</i> Nuo 2019 m. sausio 1 d. iki 2019 m. birželio 30 d. visos pensijų fondus valdančios įmonės Lietuvos rinkoje įgyvendino II pakopos pensijų fondų reformą, vadovaudamosi pensijų fondų reformos reikalavimais. Visas buvusių II pakopos pensijų fondų turtas ir įsipareigojimai, jeigu tokiai buvo, buvo perkelti į 8 naujai įsteigtus gyvenimo ciklo pensijų fondus ir fondų dalyviai buvo perpaskirstyti gyvėnimo ciklo fondams atsižvelgiant į jų gimimo datą, nebent jie patys būtų pasirinkę kitaip. Pagrindinį dėmesį skyrėme šios reformos įgyvendinimui, nes tai yra reikšmingas vienkartinis įvykis abiem požiūriais – dėl atitinkties šalies įstatymams ir dėl teisingo fondo turto, įsipareigojimų bei fondo dalyvių perkėlimo.	Išsiaiškinome Fondo procesus, susijusius su pasiruošimu II pakopos pensijų fondų reformos įgyvendinimui. Ivertinome kontrolės procedūrų struktūrą ir efektyvumą, kurios taikytos investicijų perkėlimui iš buvusių II pakopos pensijų fondų į naujai įsteigtus gyvenimo ciklo pensijų fondus, taip pat pirminiams fondų dalyviams priskyrimui konkrečiam naujam gyvenimo ciklo fondui remiantis fondų dalyvių gimimo data. Nustatėme, kad galėjome pasikliauti šiomis kontrolės procedūromis atlikdami auditą. Sutikrinome investicijų kiekį ir vertę perkėlimo dieną su depozitoriumu, taip pat su išsiūstais patvirtinimo laiškais sutikrinome pinigų likučius perkėlimo dieną. Taip pat gavome detalią turto ir įsipareigojimų perkėlimo iš buvusių II pakopos pensijų fondų į naujus gyvenimo ciklo fondus matricą ir atlikome sutikrinimus bei kryžminės patikras. Taip pat atlikome buvusių II pakopos pensijų fondų grynųjų aktyvų vertės perskaičiavimus padieniui, išskaitant testus, skirtus atrankos būdu patikrinti fondo vienetų ir vieneto kainos padieniui tikslumą laikotarpiu nuo 2019 m. sausio 1 d. iki perkėlimo dienos, t. y. 2019 m. balandžio 12 d.
Investicijų vertinimas ir egzistavimas <i>(žr. apskaitos politikos „Investicijų įvertinimo metodai bei investicijų pervertinimo periodiškumas“ dalį ir 3 pastabą)</i> Investicijos yra didžiausias turto straipsnis grynųjų aktyvų ataskaitoje (perleidžiamujų vertybinių popieriu balansinė vertė sudaro 71.096 tūkst. Eur). Investicijos apskaitomos tikraja verte, kuri nustatoma remiantis aktyvioje rinkoje stebimomis kainomis. Jeigu rinkos kainos aktyviosiose rinkose nėra, vertė nustatoma remiantis panašaus turto vertėmis arba	Su vadovybe aptarėme procesus ir kontrolės procedūras, susijusius su investicijų vertinimu, pardavimu ir pirkimu bei patikrinome pasirinktų kontrolės procedūrų veiksmingumą. Siekdamai surinkti įrodymų apie visų perleidžiamujų vertybinių popieriu egzistavimą, mes gavome patvirtinimo laišką iš banko, kuris veikia kaip depozitoriumo bankas ir sutikrinome laiške nurodytų perleidžiamujų vertybinių popieriu kiekius ir vertes su Fondo apskaitytais duomenimis.

Investicijų vertinimas ir egzistavimas

(žr. apskaitos politikos „Investicijų įvertinimo metodai bei investicijų pervertinimo periodiškumas“ dalį ir 3 pastabą)

Investicijos yra didžiausias turto straipsnis grynųjų aktyvų ataskaitoje (perleidžiamujų vertybinių popieriu balansinė vertė sudaro 71.096 tūkst. Eur).

Investicijos apskaitomos tikraja verte, kuri nustatoma remiantis aktyvioje rinkoje stebimomis kainomis. Jeigu rinkos kainos aktyviosiose rinkose nėra, vertė nustatoma remiantis panašaus turto vertėmis arba

Su vadovybe aptarėme procesus ir kontrolės procedūras, susijusius su investicijų vertinimu, pardavimu ir pirkimu bei patikrinome pasirinktų kontrolės procedūrų veiksmingumą.

Siekdamai surinkti įrodymų apie visų perleidžiamujų vertybinių popieriu egzistavimą, mes gavome patvirtinimo laišką iš banko, kuris veikia kaip depozitoriumo bankas ir sutikrinome laiške nurodytų perleidžiamujų vertybinių popieriu kiekius ir vertes su Fondo apskaitytais duomenimis.

remiantis kitais aktyviosios rinkos duomenimis. Jei tikrosios vertės negalima patikimai nustatyti remiantis pirmiau minėtais metodais, tikroji vertė nustatoma atsižvelgiant į kitus ekonominius duomenis ar informaciją.

Audito metu skyrėme ypatingą dėmesį perleidžiamųjų vertybinių popierių vertinimui ir egzistavimui, nes tai reikšmingiausias turto straipsnis.

Siekdami surinkti įrodymų apie investicijų tikrają vertę finansinių metų pabaigoje, sutikrinome atrankos būdu pasirinktų perleidžiamujų vertybinių popierių vertę su viešai skelbiamaomis rinkos kainomis. Visų investicijų tikrąsias vertes taip pat patvirtino bankas, kuris veikia kaip depozitoriumo bankas.

Išvada apie kitą informaciją

Už kitą informaciją yra atsakinga vadovybė. Kita informacija apima informaciją, pateiktą 9 – 11 ir 27 – 28 puslapiuose (toliau – Kita informacija) (tačiau neapima finansinių ataskaitų ir mūsų auditoriaus išvados apie šias ataskaitas).

Mūsų nuomonė apie finansines ataskaitas neapima Kitos informacijos.

Mums atliekant finansinių ataskaitų auditą mūsų atsakomybė – perskaityti pirmiau minėtą kitą informaciją ir įvertinti, ar yra reikšmingas nesuderinamumas tarp kitos informacijos ir finansinių ataskaitų ar per auditą mūsų įgytų žinių ir ar kitaip nepaaiškėja, kad šioje kitoje informacijoje yra reikšmingų iškraipymų.

Remiantis audito metu atliktu darbu, mūsų nuomone, finansinių metų, už kuriuos parengtos finansinės ataskaitos, Kitoje informacijoje pateikta informacija atitinka duomenis, pateiktus finansinėse ataskaitose.

Be to, privalome informuoti, ar, atsižvelgiant į audito metu gautą informaciją ir įgytą supratimą apie Fondą bei jo aplinką, nustatėme reikšmingų iškraipymų Kitoje informacijoje, kurį gavome iki šios auditoriaus išvados išleidimo dienos. Šiuo atžvilgiu nėra nieko, apie ką turėtume informuoti.

Vadovybės ir už valdymą atsakingų asmenų atsakomybė už finansines ataskaitas

UAB „Luminor investicijų valdymas“ vadovybė yra atsakinga už finansinių ataskaitų, kurios parodo tikrą ir teisingą vaizdą pagal Lietuvos Respublikoje buhalterinę apskaitą ir finansinių ataskaitų sudarymą reglamentuojančius teisės aktus bei Verslo apskaitos standartus, parengimą bei už tokią vidaus kontrolės sistemą, kuri, vadovybės nuomone, yra būtina finansinių ataskaitų parengimui be reikšmingų iškraipymų, galinčių atsirasti dėl apgaulės ar klaidos.

Rengdama finansines ataskaitas vadovybė privalo įvertinti Fondo gebėjimą toliau tęsti veiklą ir atitinkamai atskleisti dalykus, susijusius su veiklos testinumu ir veiklos testinumo apskaitos principo taikymu, išskyrus tuos atvejus, kai vadovybė ketina likviduoti Fondą ar nutraukti jos veiklą arba yra priversta tai padaryti, neturėdama jokios kitos realios alternatyvos.

Už valdymą atsakingi asmenys privalo prižiūrėti Fondo finansinių ataskaitų rengimo procesą.

Auditoriaus atsakomybė už finansinių ataskaitų auditą

Mūsų tikslas – gauti pakankamą užtikrinimą dėl to, ar finansinės ataskaitos kaip visuma nėra reikšmingai iškraipytos dėl apgaulės ar klaidos, ir parengti auditoriaus išvadą, kurioje pateikiama mūsų nuomonė. Pakankamas užtikrinimas – tai aukšto lygio užtikrinimas, tačiau jis nėra garantija, kad auditas, atliktas pagal TAS, visada atskleis reikšmingą iškraipymą, jei toks yra. Iškraipmai, galintys atsirasti dėl apgaulės ar klaidos, laikomi reikšmingais, jei galima pagrįstai numatyti, kad kiekvienas atskirai ar visi kartu jie gali turėti įtakos finansinių ataskaitų naudotojų ekonominiams sprendimams, priimamiems remiantis šiomis finansinėmis ataskaitomis.

Atlikdami auditą pagal TAS, viso auditu metu priimame profesinius sprendimus ir vadovaujamės profesinio skepticizmo principu. Taip pat:

- nustatome ir įvertiname finansinių ataskaitų reikšmingo iškraipymo dėl apgaulės ar klaidos rizikas, suplanuojame ir atliekame procedūras kaip atsaką į tokias rizikas ir surenkame audito įrodymus, kurie suteikia pakankamą ir tinkamą pagrindą mūsų audito nuomonei. Reikšmingo iškraipymo dėl apgaulės neaptikimo rizika yra didesnė nei reikšmingo iškraipymo dėl klaidos neaptikimo rizika, nes apgaule gali būti sukčiavimas, klastojimas, tyčinis praleidimas, klaidingas aiškinimas arba vidaus kontrolių nepaisumas;
- išsiaiškiname su auditu susijusią vidaus kontrolę, kad galėtume parengti esant konkrečioms aplinkybėms tinkamas audito procedūras, tačiau ne tam, kad galėtume pareikšti nuomonę apie Fondo vidaus kontrolės efektyvumą;
- įvertiname taikomų apskaitos principų tinkamumą bei vadovybės naudojamų apskaitinių įvertinimų ir susijusių atskleidimų pagrįstumą;
- padarome išvadą dėl vadovybės taikomo veiklos tēstinumo apskaitos principio tinkamumo ir dėl to, ar, remiantis surinktais audito įrodymais, egzistuoja reikšmingas neapibrėžumas, susijęs su įvykiais ar sąlygomis, dėl kurių gali kilti reikšmingų abejonių dėl Fondo gebėjimo testi veiklą. Jeigu padarome išvadą, kad toks reikšmingas neapibrėžumas egzistuoja, auditoriaus išvadoje privalome atkreipti dėmesį į susijusius atskleidimus finansinėse ataskaitose arba, jei tokiu atskleidimų nepakanka, privalome modifikuoti savo nuomonę. Mūsų išvados pagrįstos audito įrodymais, surinktais iki auditoriaus išvados išleidimo dienos. Tačiau būsimi įvykiai ar sąlygos gali lemti, kad Fondas negalės toliau testi savo veiklos;
- įvertiname bendrą finansinių ataskaitų pateikimą, struktūrą ir turinį, iškaitant atskleidimus, ir tai, ar finansinėse ataskaitose pagrindžiantys sandoriai bei įvykiai pateikti taip, kad atitiktų teisingo pateikimo koncepciją.

Mes, be kitų dalykų, informuojame už valdymą atsakingus asmenis apie planuojamą audito apimtį, audito atlikimo laiką ir reikšmingus pastebėjimus audito metu, iškaitant visus svarbius vidaus kontrolės trūkumus, kuriuos nustatome audito metu.

Be to, už valdymą atsakingiems asmenims patvirtiname, kad laikėmės visų svarbių etikos reikalavimų dėl nepriklausomumo, taip pat informavome juos apie visus ryšius ir kitus dalykus, kurie galėtų būti pagrįstai vertinami kaip turintys įtakos mūsų nepriklausomumui ir, jei reikia, apie susijusias apsaugos priemones.

Iš visų dalykų, apie kuriuos informavome už valdymą atsakingus asmenis, išskyrėme tuos, kurie buvo svarbiausi atliekant einamojo laikotarpio finansinių ataskaitų auditą ir kurie dėl to laikomi pagrindiniai audito dalykais. Šiuos dalykus aprašome savo auditoriaus išvadoje, nebent pagal įstatymą ar kitą teisės aktą būtų draudžiama juos viešai atskleisti arba, labai retomis aplinkybėmis, nustatome, kad dalykas neturėtų būti pateikiamas mūsų išvadoje dėl to, kad galime pagrįstai tikėtis, jog neigiamos tokio atskleidimo pasekmės nusvers visuomenės gaunamą naudą.

Išvada dėl kitų teisinių ir priežiūros reikalavimų

Paskyrimas

Fondo auditoriaišas pirmą kartą buvome paskirti 2018 m. birželio 27 d. Mūsų paskyrimas pratešiamas kasmet remiantis UAB „Luminor investicijų valdymas“ akcininko nutarimu ir viso nenutrukstamo užduoties vykdymo laikotarpis apima 2 metus.

Audito, kurį atlikus išleidžiama ši nepriklausomo auditoriaus išvada, pagrindinė užduoties partnerė yra Rasa Selevičienė.

UAB „PricewaterhouseCoopers“ vardu

A handwritten signature in blue ink, appearing to read "Rasa Selevičienė".

Rasa Selevičienė
Auditu skyriaus direktorė
Auditoriaus pažymėjimo Nr.000504

Vilnius, Lietuvos Respublika
2020 m. balandžio 17 d.

LUMINOR 1961-1967 TIKSLINĖS GRUPĖS PENSIJŲ FONDAS

2019 m. metinės ataskaitos

(eurais, jei nenurodyta kitaip)

I. BENDROJI INFORMACIJA**1. Duomenys apie Pensijų fondą**

Aiškinamojo rašto bendroji dalis, pagrindiniai duomenys apie pensijų fondą.

2. Ataskaitinis laikotarpis, už kurį pateikta ataskaita

Ataskaita parengta už laikotarpį nuo 2019 m. sausio 1 d. iki 2019 m. gruodžio 31 d.

3. Duomenys apie valdymo įmonę

Aiškinamojo rašto bendroji dalis, pagrindiniai duomenys apie pensijų fondą.

4. Duomenys apie depozitoriumą

Aiškinamojo rašto bendroji dalis, pagrindiniai duomenys apie pensijų fondą.

II. GRYNUJŲ AKTYVŲ, APSKAITOS VIENETŲ SKAIČIUS IR VERTĖ**5. Grynujų aktyvų, apskaitos vienetų skaičius ir vertė**

Aiškinamojo rašto 1 pastaba.

6. Per ataskaitinį laikotarpį konvertuotų apskaitos vienetų skaičius bei bendros konvertavimo sumos

Aiškinamojo rašto 2 pastaba.

III. ATSKAITYMAI IŠ PENSIJŲ TURTO**7. Atskaitymai iš pensijų turto**

Aiškinamojo rašto 3 pastaba.

8. Mokėjimai tarpininkams

Aiškinamojo rašto 4 pastaba.

9. Informacija apie visus susitarimus dėl mokėjimų pasidalijimo, taip pat apie paslėptuosius komisinius (jų teikėjas, vertė, suteiktų prekių ir (ar) paslaugų pobūdis ir kt.).

Nebuvo

10. Konkretus pavyzdys, iliustruojantis atskaitymų įtaką galutinei dalyviui tenkančiai investicijų grąžai. Pavyzdyje pateikti skaičiavimai, kiek būtų atskaityta (eurais) nuo pensijų fondo dalyvio įmokų esant dabartiniam atskaitymų dydžiui ir kokią sumą jis atgautų po 1, 3, 5, 10 metų, jei būtų investuota 2 896,20 Eur, o metinė investicijų grąža – 5 proc.

	Po 1 metų	Po 3 metų	Po 5 metų	Po 10 metų
Sumokėta atskaitymu, Eur*	22	70	122	272
Sukaupta suma, jei nebūtu atskaitymu	3 041	3 353	3 696	4 718
Sukaupta suma, esant dabartiniam atskaitymų dydžiui	3 019	3 279	3 562	4 381

IV. INFORMACIJA APIE PENSIJŲ FONDO INVESTICINIŲ PRIEMONIŲ PORTFELĮ**11. Ataskaitinio laikotarpio pabaigos investicinių priemonių portfelio sudėtis**

Aiškinamojo rašto 3 pastaba.

12. Per ataskaitinį laikotarpį įvykdyti išvestinių finansinių priemonių sandoriai

Nebuvo

13. 11 punkte nurodytų išvestinių finansinių priemonių rūšis, su jomis susijusi rizika, kiekybinės ribos ir metodai, kuriais vertinama su išvestinių finansinių priemonių sandoriais susijusi pensijų fondo rizika

Nebuvo

14. Iš išvestinių finansinių priemonių sandorių kylančiu įsipareigojimu bendra vertė ataskaitinio laikotarpio pabaigoje

Nebuvo

15. Analizė, kaip turimas investicinių priemonių portfelis atitinka (neatitinka) pensijų fondo investavimo strategiją

Aiškinamojo rašto 3 ir 4 pastaba.

LUMINOR 1961-1967 TIKSLINĖS GRUPĖS PENSIJŲ FONDAS

2019 m. metinės ataskaitos

(eurais, jei nenurodyta kitaip)

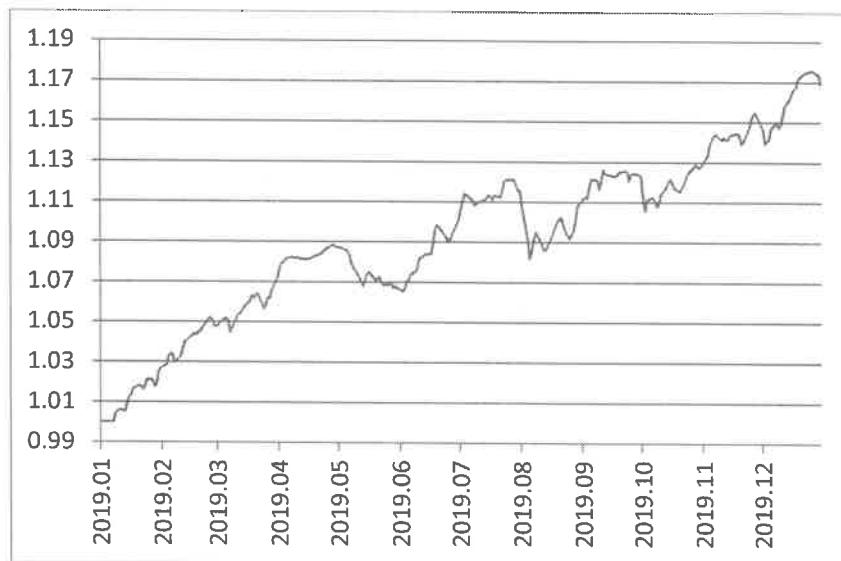
16. Veiksniai, per ataskaitinį laikotarpį turėjusieji didžiausių įtaką investicinių priemonių portfelio struktūros ir jo vertės pokyčiams

2019 metais išsilaikius nuosaikaus dydžio infliacijai, kuri nepasiekė centrinių bankų pageidaujamo 2 proc. lygio, Europos obligacijų pajamingumas vasaros pabaigoje buvo pasiekęs žemiausią visų laikų tašką. Atitinkamai šio regiono aukšto reitingo vyriausybų ir įmonių skolos vertybinių popierių vidutinės 3-5 metų trukmės indeksas iš viso pasistriebė 1,88 proc., (ilgesnės, iki 7 metų, trukmės – 5,98%), arba daugiausiai per pastarajį penkmetį, o didesnės rizikos obligacijos pasižymėjo dar įspūdingesnėmis, dviženklio dydžio, gražomis. Daugiausiai įtakos obligacijų rinkoms darė sulėtėjęs pasaulio ekonomikos augimas, įsisukusi ir tik metų pabaigoje slopti ēmusi prekybos tarifų kėlimo pasiutpolkė tarp JAV ir Kinijos, slūgusi politinė įtampa Italijoje bei centrinių bankų veiksmai. Europos centrinis bankas sumažino palūkanų normas, siekiant paremti pasitikėjimą rinkose, atnaujino 2018 metais nutrauktą obligacijų supirkimo programą. Rinkoje nesitikima, kad palūkanų normos euro zonoje galėtų būti keliamos 2020 metais. Dėl minėtų veiksnių saugesnėmis taupymo priemonėmis laikomos vyriausybų ir aukšto reitingo įmonių obligacijos pernai sulaukė stabilaus investuotojų dėmesio, o iš esmės nesikeičiant vyraujančioms lėto ekonomikos augimo tendencijoms artimiausiais metais jų palūkanos gali išlikti artimos nuliui.

Po korekcijos 2018 m. pabaigoje pernai akcijų rinkos atsitiesė nepaisant metų eigoje vyrovusių lėtesnio ekonomikos augimo požymių bei permanentingų derybų tarp JAV ir Kinijos dėl prekybos. Pasaulio išsvyvčiusių šalių akciju indeksas *MSCI World EUR* 2019 metais šturmavo naujas istorines aukštumas ir pakilo 30,02 proc., arba daugiausiai per pastaruosius dvidešimt metų. Besivystančių šalių akciju indeksas *MSCI EM EUR* ügtelėjo 20,61 proc. – tai buvo didžiausia jo grąža nuo 2010 metų. Prie to prisdėjo mažėjusi rizika dėl galimo ūkio nuosmukio, metų pabaigoje padaugėjus požymių, kad JAV ir Kinija gali pasiekti sutarimą dėl prekybos, ir atitinkamai pradėjė gerėti ekonominiai duomenys, geresni nei tikėtasi įmonių veiklos rezultatai bei slūges neapibrėžtumas dėl „Brexit“ po rinkimų Didžiojoje Britanijoje. Slūgus infliacijos spaudimui JAV federalinis rezervų bankas, kaip ir Europos centrinis bankas, sumažino palūkanas bei atnaujino turto pirkimo programą, o tai papildomai sustiprino pasitikėjimą rinkose bei atitinkamai darė teigiamą įtaką pensijų fondų vienetų vertei. Vyraujant lūkesčiams, kad 2020 metais centriniai bankai neturėtų griežtinti pinigų politikos, recessijos tikimybė išlieka nuosaiki, o įmonių rezultatų perspektyvos – gana stabilios, tai turėtų palaikyti palankias akcijų rinkų perspektyvas 2020 metais.

Pateikiame pensijų fondo apskaitos vieneto vertės kitimą nuo fondo įsteigimo iki 2019 m. gruodžio 31 d.

Pensijų fondo apskaitos vieneto vertės kitimas 2019 01 01 - 2019 12 31

V. PENSIJŲ FONDO LYGINAMASIS INDEKSAS, INVESTICIJŲ GRAŽA IR RIZIKOS RODIKLIAI

17. Pensijų fondo lyginamasis indeksas ir trumpas jo apibūdinimas

Aiškinamojo rašto 8 pastaba.

18. To paties laikotarpio pensijų fondo apskaitos vieneto vertės pokyčio, investicinių priemonių portfelio metinės investicijų gražos ir lyginamojo indekso (jei jis pasirinktas) reikšmės pokyčio ir kiti rodikliai per paskutinius dešimt fono veiklos metų, išdėstyti palyginamojoje lentelėje. Jeigu fondas veikia trumpiau nei dešimt metų, pateikti to laikotarpio, kurį portfelis buvo valdomas, metinę investicijų gražą. Prie palyginamosios lentelės pridėti joje pateiktų apskaitos vieneto vertės pokyčio ir lyginamojo indekso reikšmės pokyčio rodiklių diagramą ir rodiklių paaiškinimus. Aiškinamojo rašto 8 pastaba.

19. Jei pensijų fondo reklamoje buvo naudojamos investicijų gražos prognozės, nurodyti prognozuotą dydi, palyginti neatitikimus su faktine gražą ir pateikti galimas neatitikimų priežastis.

Nebuvo

LUMINOR 1961-1967 TIKSLINĖS GRUPĖS PENSIJŲ FONDAS

2019 m. metinės ataskaitos

(eurais, jei nenurodyta kitaip)

20. Vidutinė investicijų grąža, vidutinis apskaitos vieneto vertės ir lyginamojo indekso reikšmės pokytis (jei jis pasirinktas) per paskutinius trejus, penkerius, dešimt metų (vidutinė grynoji investicijų grąža, vidutinis apskaitos vieneto vertės ir lyginamojo indekso reikšmės pokytis apskaičiuojami kaip geometrinis, atitinkamai, metinių grynosios investicijų grąžos, metinių apskaitos vieneto vertės pokyčių ir lyginamojo indekso reikšmės pokyčių vidurkis). Kiekvienam fondo tipui pildoma lentelė:

Aiškinamojo rašto 8 pastaba.

21. Kiti rodikliai, atskleidžiantys investicinių priemonių portfelio riziką.

VI. PENSIJŲ FONDO FINANSINĖS ATASKAITOS

22. Pensiju fondo finansines ataskaitas, parengtas vadovaujantis Lietuvos Respublikos įstatymų ir teisés aktų reikalavimais sudaro:

22.1. grynujų aktyvų ataskaita

22.2. grynujų aktyvų pokyčių ataskaita

22.3. aiškinamasis raštas

LUMINOR 1961-1967 TIKSLINĖS GRUPĖS PENSIJŲ FONDAS
 2019 m. metinės ataskaitos
 (eurais, jei nenurodyta kitaip)

Luminor investicijų valdymas UAB

Įmonės kodas 226299280, Konstitucijos pr. 21A, Vilnius, Lietuva

LUMINOR 1961-1967 TIKSLINĖS GRUPĖS PENSIJŲ FONDAS

GRYNUJŲ AKTYVŲ ATASKAITA

2019 m. gruodžio 31 d.

Eil. Nr.	Straipsniai	Pastabos Nr.	Finansiniai metai	Praėję finansiniai metai
A.	TURTAS		71 780 133	-
I.	PINIGAI	3,4	684 537	-
II.	TERMINUOTIEJI INDÉLIAI		-	-
III.	PINIGŲ RINKOS PRIEMONĖS		-	-
III.1.	Valstybés iždo vekseliai		-	-
III.2.	Kitos pinigų rinkos priemonės		-	-
IV.	PERLEIDŽIAMIEJI VERTYBINIAI POPIERIAI	3,4,5	71 095 596	-
IV.1.	Ne nuosavybés vertybinių popieriai		3 640 900	-
IV.1.1.	Vyriausybų ir centrinių bankų arba jų garantuoti ne nuosavybés vertybinių popieriai		3 373 926	-
IV.1.2.	Kiti ne nuosavybés vertybinių popieriai		266 973	-
IV.2.	Nuosavybés vertybinių popieriai		-	-
IV.3.	Kitu kolektyvinio investavimo subjektų investiniai vienetai ir akcijos		67 454 696	-
	SUMOKÉTI AVANSAI		-	-
V.	GAUTINOS SUMOS		-	-
V.1.	Investicijų pardavimo sandorių gautinos sumos		-	-
V.2.	Kitos gautinos sumos		-	-
VI.	INVESTICINIS IR KITAS TURTAS		-	-
VI.1.	Investicinis turtas		-	-
VI.2.	Išvestinės finansinės priemonės		-	-
VI.3.	Kitas turtas		-	-
B.	ISIPAREIGOJIMAI		49 156	-
1	Mokétinos sumos		49 156	-
1.1.	Už finansinių ir investicinių turų mokétinos sumos		-	-
1.2.	Valdymo įmonei ir depozitoriumui mokétinos sumos		49 156	-
1.3.	Kitos mokétinos sumos		-	-
2	Sukauptos sąnaudos		-	-
3	Finansinės skolos kredito istaigoms		-	-
4	Įsipareigojimai pagal išvestinių finansinių priemonių sutartis		-	-
5	Kiti įsipareigojimai		-	-
C.	GRYNIJEJI AKTYVAI	1	71 730 977	-

14 – 26 puslapiuose pateiktas aiškinamasis raštas yra neatskiriamą šių finansinių ataskaitų dalis.

Generalinė direktorė

Loreta Načajienė

2020 m. balandžio 17 d.

Vyriausioji finansininkė

Dalia Markūnienė

2020 m. balandžio 17 d.

Luminor investicijų valdymas UAB

Įmonės kodas 226299280, Konstitucijos pr. 21A, Vilnius, Lietuva

LUMINOR 1961-1967 TIKSLINĖS GRUPĖS PENSIJŲ FONDAS

GRYNUJŲ AKTYVŲ POKYČIŲ ATASKAITA

2019 m.

Eil. Nr.	Straipsniai	Pastabos Nr.	Finansiniai metai	Praėję finansiniai metai
I.	GRYNUJŲ AKTYVŲ VERTĖ ATASKAITINIO LAIKOTARPIO PRADŽIOJE		-	-
II.	GRYNUJŲ AKTYVŲ VERTĖS PADIDĖJIMAS			
II.1.	Dalyvių įmokos į fonda	2, 9	3 369 557	-
II.2.	Iš kitų fondų gautos sumos	2, 9	72 629 235	-
II.3.	Garantinės įmokos		-	-
II.4.	Investicinės pajamos:		102 369	-
II.4.1.	Palūkanų pajamos		608	-
II.4.2.	Dividendai		101 761	-
II.5.	Nuomos pajamos		-	-
II.6.	Pelnas dėl investicijų vertės pasikeitimo ir pardavimo	5	5 661 420	-
II.7.	Pelnas dėl užsienio valiutos kursų pokyčio		7 855	-
II.8.	Išvestinių finansinių priemonių sandorių pelnas		-	-
II.9.	Kitas grynujų aktyvų vertės padidėjimas		54 332	-
	GRYNUJŲ AKTYVŲ VERTĖ PADIDĖJO IŠ VISO:		81 824 769	-
III.	GRYNUJŲ AKTYVŲ VERTĖS SUMAŽĒJIMAS			
III.1.	Išmokos fondo dalyviams	2, 9	2 467	-
III.2.	Išmokos kitiems fondams	2, 9	9 660 558	-
III.3.	Nuostoliai dėl investicijų vertės pasikeitimo ir pardavimo	5	36 373	-
III.4.	Nuostoliai dėl užsienio valiutos kursų pokyčio		-	-
III.5.	Išvestinių finansinių priemonių sandorių nuostoliai		-	-
III.6.	Valdymo sąnaudos:	6	395 077	-
III.6.1.	Atlyginimas valdymo įmonei		394 393	-
III.6.2.	Atlyginimas depozitoriumui		-	-
III.6.3.	Atlyginimas tarpininkams		684	-
III.6.4.	Audito sąnaudos		-	-
III.6.5.	Palūkanų sąnaudos		-	-
III.6.6.	Kitos sąnaudos		-	-
III.7.	Kitas grynujų aktyvų vertės sumažėjimas		-	-
III.8.	Sąnaudų kompensavimas (-)		-684	-
	GRYNUJŲ AKTYVŲ VERTĖ SUMAŽĖJO IŠ VISO		10 093 792	-
	Grynujų aktyvų vertės pokytis		71 730 977	-
III.9.	Pelno paskirstymas		-	-
IV.	GRYNUJŲ AKTYVŲ VERTĖ ATASKAITINIO LAIKOTARPIO PABAIGOJE	1	71 730 977	-

14 – 26 puslapiuose pateiktas aiškinamasis raštas yra neatskiriamā šių finansinių ataskaitų dalis.

Generalinė direktorė

Loreta Načajienė

2020 m. balandžio 17 d.

Vyriausioji finansininkė

Dalia Markūnienė

2020 m. balandžio 17 d.

AIŠKINAMASIS RAŠTAS

Bendroji dalis

Pensijų fondo pavadinimas: LUMINOR 1961-1967 TIKSLINĖS GRUPĖS PENSIJŲ FONDAS (toliau – Fondas)

Pensijų fondo įsteigimo data: 2018 m. gruodžio 17 d.

Valdymo įmonė:

Pavadinimas	Luminor investicijų valdymas UAB
Buveinės adresas:	Konstitucijos pr. 21A, 03601 Vilnius-6, Lietuva
Įmonės kodas:	226299280
Tel.:	(8-5) 2393 444
Elektroninio pašto adresas:	info@luminor.lt
Pensijų fondo valdytojas:	Luminor investicijų valdymas UAB

Depozitoriumas:	Depozitoriumo pavadinimas: Luminor Bank AS Lietuvos skyrius
	Buveinės adresas: Konstitucijos pr. 21A, Vilnius, Lietuva
	Įmonės kodas: 304870069
	Tel.: (8-5) 2393 444
	Faks.: (8-5) 2393 783

Audito įmonė: PricewaterhouseCoopers UAB
Įmonės kodas 111473315
J. Jasinskio g. 16 B, Vilnius, Lietuva

Ataskaitinis laikotarpis: nuo 2019 m. sausio 1 d. iki 2019 m. gruodžio 31 d.

Apskaitos politika

Luminor investicijų valdymas UAB (toliau – Bendrovė arba Valdymo įmonė), tvarkydama pensijų fondo buhalterinę apskaitą ir sudarydama finansines ataskaitas, vadovaujasi verslo apskaitos standartais (VAS), Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos įstatymu ir kitais teisės aktais.

Finansinės ataskaitos rengiamos vadovaujantis veiklos tēstinumo principu ir prielaida, kad Fondas artimiausioje ateityje galės testi savo veiklą.

Tvarkydama apskaitą ir sudarydama finansines ataskaitas, Bendrovė vadovaujasi bendruoju apskaitos principu – įmonės principu. Tai reiškia, kad kiekvienas finansinės ataskaitos sudarantis pensijų ir investicinių fondas laikomas atskiru apskaitos vienetu ir kad į finansinės ataskaitas įtraukiama tik to fondo turtas, įsipareigojimai, pajamos, sąnaudos ir pinigų srautai. Todėl apskaitoje vieno fondo ūkines operacijos registruojomos atskirai nuo kito fondo operacijų. Pensijų ir investiciniams fondams teikiamos atskiro finansinės ataskaitos.

Pensijų ir investicinių fondų metinės finansinės ataskaitos tikrinamos nepriklausomo auditoriaus.

Pensijų ir investicinių fondų metinės ir pusmetinės finansinės ataskaitos viešai skelbiamos teisės aktų nustatyta tvarka.

Finansinės ataskaitos sudaromos naudojant Lietuvos Respublikos piniginį vienetą eurą.

Fondo finansiniai metai sutampa su kalendoriniai metais.

Pensijų fondo įsteigimo data 2018 m. gruodžio 17 d. ir faktiškai veiklą pradėjo 2019 sausio 2 d., todėl palyginamujų praėjusių laikotarių nėra.

Šiose finansinėse ataskaitose pateikiame suminiai skaičiai dėl apvalinimo gali nesutapti su juos sudarančiu skaičiusuma.

Pensijų fondo investavimo principai

Gyvenimo ciklo investavimo strategijos įgyvendinimas yra pagrįstas tuo, kad kiekvienam Dalyviui užtenka vieną kartą pasirinkti ją įgyvendinantį savo gimimo metus atitinkantį Tikslinės grupės pensijų fondą. Jei Dalyvio gimimo metai patenkai į Pensijų fondo Tikslinės dalyvių grupės amžiaus ribas (t.y. 1961-1967), jis gali kaupoti lėšas šiame Pensijų fonde visu likusiu kaupimo laikotarpiu iki pensinio amžiaus.

Investuojant Pensijų fondo lėšas, Rizikingų ir Mažiau rizikingų aktyvų dalis laikui bégant kinta. Kaupimo pradžioje, siekiant kuo didesnio Pensijų fondo turto vertės prieaugio ir apsaugos nuo infliacijos, santykiai daugiau investuojama į Rizikingus aktyvus. Artėjant Pensijų fondo Tikslinės grupės dalyvių grupės pensiniui amžiui, kad sukauptos lėšos

būtų apsaugotos nuo investavimo rizikos, Rizikingų aktyvų dalis, o tuo pačiu investavimo rizika, yra mažinama, o Mažiau rizikingų aktyvų dalis atitinkamai didinama.

Pensijų fondo turto investavimo sritys

Pensijų fondo turtas gali būti investuojamas į:

1. perleidžiamuosius vertybinius popierius ar pinigų rinkos priemones, kurie yra nustatyti LR Pensijų kaupimo įstatyme ir LR Papildomo savanoriško pensijų kaupimo įstatyme, ir kurie yra įtraukti į prekybą rinkose, pagal LR finansinių priemonių rinkų įstatymą laikomose reguliuojamomis ir veikiančiose Valstybės narėse ar Europos Sąjungai nepriklausančiose šalyse, kurios priklauso Ekonominiui bendradarbiavimui ir plėtros organizacijai;
2. išleidžiamus naujus perleidžiamuosius skolos vertybinius popierius, jeigu emisijos sąlygose yra numatytas įsipareigojimas ne vėliau kaip per 1 metus nuo jų išleidimo įtraukti šiuos vertybinius popierius į prekybą Europos Sąjungai nepriklausančiose ir Investavimo strategijoje nurodytose Ekonominiui bendradarbiavimui ir plėtros organizacijai priklausančiose šalyse, esančiose reguliuojamose rinkose;
3. pinigų rinkos priemones, kurios néra įtrauktos į prekybą reguliuojamoje rinkoje, tuo atveju jeigu tų priemonių emitentas ar emisija yra reguliuojami siekiant apsaugoti investuotojus ir jų santaupas ir jeigu tos priemonės tenkina LR Papildomo savanoriško pensijų kaupimo įstatymo reikalavimus;
4. investicinius vienetus ir akcijas kolektyvinio investavimo subjektų, kurie tenkina LR įstatymų nustatytus reikalavimus;
5. indėlius, esančius kredito įstaigose, kurių registruota buveinė yra Valstybėje narėje arba kitoje valstybėje, kurioje riziką ribojanti priežiūra yra ne mažiau griežta negu Europos Sąjungoje;
6. išvestines finansines priemones, kurios nurodytos Investavimo strategijoje ir yra Pensijų fondo turto investavimo rizikos rūšims valyti;
7. į kitas finansines priemones, atitinkančias LR teisės aktų nustatytus reikalavimus pensijų fondų investicijoms.

Rizikos vertinimo metodai ir rizikos valdymo principai:

Pensijų turto atžvilgiu rizika yra apibrėžiama kaip investicinio proceso eigoje atsirandanti pensijų turto vertės sumažėjimo tikimybė. Pensijų turto vertės sumažėjimo riziką, susijusią su vertybinių popierių kainų pokyčiu, o taip pat investavimo objektu valiutos kursų pokyčiu, prisiima Pensių fondo dalyviai. Investuojant Pensijų fondo turtą susiduriama su įvairiomis finansinėmis rizikomis. Siekiant sumažinti jų poveikį Pensijų fondo veiklai jos atitinkamai kontroliuojamos.

Investuodama pensijų turtą Pensijų kaupimo bendrovė išskiria žemiau išvardintas rizikos rūšis:

Kredito rizika:

emitento rizika – rizika patirti nuostolius dėl perleidžiamųjų skolos vertybinių popieriu emitento nesugebėjimo įvykdyti savo skolinius įsipareigojimus. Siekiant sumažinti emitento kredito riziką, didžioji dalis Pensijų fondo lėšų investuojamos į emitentų su investiciniu reitingu (t.y. ne žemesniu nei Baa3 kredito reitingu pagal reitingų agentūrą Moody's arba BBB- pagal reitingų agentūras Fitch Ratings ir Standard & Poor's) perleidžiamuosius skolos vertybinius popierius. Pensijų kaupimo bendrovė, formuodama Pensijų fondo investicijų portfelį ir valdydama kredito riziką, nustato ir taiko finansinių priemonių patikimumo kriterijus, tokius kaip minimalus reikalaujamas kredito reitingas ir maksimalus galimas laikotarpis, per kurį tokios finansinės priemonės turi būti parduotos, jei jų kredito reitingas yra sumažinamas žemiau minimalaus leistino lygio, papildomi reikalavimai išsamiai įvertinti emitento kredito riziką investuojant į neinvesticinio reitingo finansines priemones ir t.t.;

sandorio šalies rizika – rizika patirti nuostolius dėl sandorio šalies nesugebėjimo įvykdyti savo finansinių įsipareigojimus, kurie buvo igyti sudarant sandorį, ir susijusius su savalaikiu sandorio įvykdymu. Siekiant sumažinti sandorio šalies riziką, Pensijų kaupimo bendrovė siekia sudaryti sandorius su kredito institucijomis, kurioms yra suteiktas investicinis reitingas, o jų nesant, su patikimais sandorių partneriais, bespecializuojančiais atitinkamoje srityje;

atsiskaitymų rizika – rizika patirti nuostolius, kai atsiskaitymo už sandorį metu sandorio šalis dėl tam tikrų priežasčių negali pervesti lėšų ar vertybinių popieriu, nors tos sandorio šalies atžvilgiu igyti įsipareigojimai jau yra patenkinti. Siekiant sumažinti atsiskaitymų riziką, investavimo procese naudojamas mokėjimų agento paslaugomis arba prekybinė veikla vykdoma organizuotose rinkose, kuriose atsiskaitymams taikomi visuotinai pripažinti principai.

Rinkos rizika:

palūkanų normos rizika – dėl palūkanų normos pokyčio rizika patirti nuostolius, kurie gali turėti įtakos perleidžiamujų skolos vertybinių popierių kainoms. Siekiant sumažinti palūkanų normos riziką, Pensijų kaupimo bendrovė analizuoją obligacijų rinkas, atskirų emitentų skolos vertybinių popierių emisijas ir riboja investicijų trukmę, o, esant reikalui, gali naudotis išvestinėmis finansinėmis priemonėmis konkrečių sandorių palūkanų normos rizikai padengti;

valiutos kurso pokyčio rizika – rizika patirti nuostolius dėl nepalankaus užsienio valiutų kurso pokyčio euro atžvilgiu. Siekiant sumažinti valiutos kursų riziką, didžioji dalis Pensijų fondo lėšų investuojama eurais. Pensijų kaupimo bendrovė analizuoją valiutų rinkas ir, esant reikalui, naudojasi išvestinėmis finansinėmis priemonėmis konkrečių sandorių valiutos kurso rizikai padengti;

rinkos likvidumo rizika – rizika patirti nuostolius dėl santykinių mažo rinkos likvidumo, kuris gali neleisti parduoti Pensijų fondo turtą norimu laiku ir už norimą kainą arba apskritai atima galimybę parduoti turimą turtą (investicijas). Siekiant sumažinti likvidumo riziką, daugiausiai investuojama į tuos perleidžiamuosius vertybinius popierius, kurie yra kotiruojami pripažintose pasaulio biržose arba kurių kainą reguliarai skelbia vertybinių popieriu tarpininkai ar visuomenės informavimo priemonės, taip pat kitas finansines priemones, pasižyminčias santykinių aukštų likvidumų;

šalies politinė rizika – tai rizika, kad dėl tam tikrų politinių įvykių tam tikruose regionuose gali nuvertėti arba gali būti prarasta dalis Pensijų fondo investicijų. Vengiant šios rizikos, didžioji Pensijų fondo turto dalis investuojama tik politiškai stabiliose šalyse, taip pat siekiama kuo plačiau paskirstyti investicijas tarp įvairių šalių, tokiui būdu sumažinant atskiro šalies rizikos įtaką bendram investicijų portfelui.

Rizikos valdymo procese rizikos taip pat skirstomos į sandorių rizikas ir investicines rizikas. Sandorio rizikos yra valdomos Pensijų kaupimo bendrovės lygmenyje, o investicinės rizikos – Pensijų fondo lygmenyje:

valdant sandorių rizikas, Pensijų kaupimo bendrovė teikia pirmenybę institucijoms, kurioms yra suteiktas investicinis kredito reitingas, taip pat organizuotoms rinkoms su standartizuotomis atsiskaitymo procedūromis;

valdant investicines rizikas, Pensijų kaupimo bendrovė atsižvelgia į Pensijų fondo turto profili, diversifikavimo reikalavimus ir numatomą Pensijų fondo įsipareigojimų trukmę.

Vertinant ir valdant Pensijų fondo riziką yra nustatomas Pensijų fondo patiriamas rizikos lygis ir skaičiuojami bei analizuojami statistiniai rizikos rodikliai (alfa koeficientas, beta koeficientas, indekso sekimo paklaida, koreliacija, standartinis nuokrypis) bei tikrinami visi esami arba numatomai rizikos ribojimų pažeidimai, siekiant užtikrinti, kad būtų greitai imtasi tinkamų veiksmų jiems ištaisyti.

Pensijų kaupimo bendrovė nustato Pensijų fondo aktyvaus investicijų valdymo apimtis, ribodama lyginamojo indekso sekimo paklaidos dydį ir galimų nuokrypių ribas. Šiuo tikslu Pensijų kaupimo bendrovė yra nustačiusi, kad Pensijų fondo investicijų portfelio lyginamojo indekso maksimalus metinis sekimo paklaidos dydis turi neviršyti 10 proc. ribos.

Grynujų aktyvų padidėjimo ir sumažėjimo pripažinimo principai

Grynujų aktyvų padidėjimas tai:

1. Dalyvių įmokų į fondą straipsnyje parodoma į Pensinį fondą gautų kaupiamųjų pensijų įmokų suma.
2. Iš kitų fondų gautų sumų straipsnyje parodoma iš kitų investicinių fondų ar pensijų fondų gautos ir gautinos dalyviui priklausančios sumos, kai dalyvis pereina į pensijų fondą iš kitų pensijų fondų.
3. Garantinių įmokų straipsnyje parodoma gautų ir gautinų garantinių įmokų suma, jeigu trečia šalis yra įsipareigojusi garantuoti tam tikrą pajamingumą.
4. Palūkanų pajamų straipsnyje parodomas finansinio turto, kai jis negali būti patikimai įvertintas tikraja verte, palūkanos. Amortizuota savikaina įvertinto finansinio turto palūkanų pajamos apskaičiuojamos taikant apskaičiuotų palūkanų metodą.
5. Dividendų straipsnyje parodomi nuosavybės vertybinių popierių dividendai (gauti bei paskelbtai).
6. Pelno dėl investicijų vertės pasikeitimų ir pardavimo straipsnyje parodomas pinigų rinkos priemonių vertybinių popierių, investicinio turto, išvestinių finansinių priemonių ir kitų investicijų vertės padidėjimo ir jų pardavimo sandorių pelnas, išskaitant ir tikraja verte įvertinto turto vertės pokytį dėl užsienio valiutos kursų pokyčio.
7. Pelno dėl užsienio valiutos kursų pokyčio straipsnyje parodomi teigiami pasikeitimai, susidarę atskaitant užsienio valiuta, finansinių ataskaitų valiutos ir užsienio valiutos oficialaus santykio pasikeitimo iš naujo įvertinant užsienio valiutą gautinas ir mokėtinės sumas, užsienio valiuta laikomus terminuotuosius indėlius, užsienio valiutą banko sąskaitose.
8. Išvestinių finansinių priemonių sandorių pelno straipsnyje parodomas teigiamas tikrosios vertės pasikeimas, nustatytas vertinant iš išvestinės finansinės priemonės atsirandantį finansinį turą ir finansinių įsipareigojimą. Pasikeimas parodomas to laikotarpio, kada atsiranda, ataskaitoje.
9. Kito grynujų aktyvų vertės padidėjimo straipsnyje parodomas pelnas dėl finansinių įsipareigojimų vertės sumažėjimo, delspinigių pajamos, kitos pajamos ir kituose šios ataskaitos straipsniuose neparodytas grynujų aktyvų vertės padidėjimas.

Grynujų aktyvų sumažėjimas tai:

1. Išmokų fondo dalyviams straipsnyje parodoma per ataskaitinį laikotarpį iš pensijų fondo sąskaitos sumokėtos ar privalomos mokėti išmokos.
2. Išmokų kitiems fondams straipsnyje parodoma kitiems subjektams sumokėtos ar privalomos sumokėti pensijų fondo dalyviui priklausančios piniginės lėšos, kai dalyvis pereina į kitą pensijų fondą.
3. Nuostolių dėl investicijų vertės pasikeitimų ir pardavimo straipsnyje parodomi pinigų rinkos priemonių, vertybinių popierių, investicinio turto, išvestinių finansinių priemonių ir kitų investicijų vertės sumažėjimo (nuvertėjimo) ir pardavimo nuostoliai, jeigu tokiai yra. Taip pat įtraukiamas ir tikraja verte įvertinto turto vertės pokytis dėl užsienio valiutos kursų pasikeitimo. Panaikinus praėjusiais ataskaitiniais laikotarpiais pripažintus nuostolius dėl vertės sumažėjimo ar jų dalį, nuostolių sumažėjimas taip pat parodomas šiame straipsnyje.
4. Nuostolių dėl užsienio valiutos kursų pokyčio straipsnyje parodomi neigiami pasikeitimai, susidarę atskaitant užsienio valiuta, dėl finansinių ataskaitų valiutos ir užsienio valiutos oficialaus santykio pasikeitimo, įvertinant užsienio valiuta gautinas ir mokėtinės sumas, užsienio valiuta laikomus terminuotuosius indėlius, užsienio valiutą banko sąskaitose.
5. Išvestinių finansinių priemonių sandorių nuostolių straipsnyje parodomas neigiamas tikrosios vertės pasikeimas, nustatytas vertinant iš išvestinės finansinės priemonės atsirandantį finansinį turą ir finansinių įsipareigojimą. Pasikeimas parodomas to laikotarpio, kada jis atsiranda, ataskaitoje. Kartu su finansiniu turu ir finansiniu įsipareigojimu, atsirandančiais iš išvestinės finansinės priemonės sandorių, parodomas susijusios ataskaitinio laikotarpio šių sandorių sudarymo išlaidos.
6. Valdymo sąnaudų straipsnyje parodomas Pensijų fondo ataskaitinio laikotarpio sąnaudos, nustatytos pensijų fondo taisyklose.
7. Kito grynujų aktyvų vertės sumažėjimo straipsnyje parodomas kituose ataskaitos straipsniuose neparodytas grynujų aktyvų vertės sumažėjimas.
8. Sąnaudų kompensavimo straipsnyje parodomas sumos, kuriomis mažinamos subjekto ataskaitinio laikotarpio sąnaudos, tai yra pensijų fondo taisyklose nenumatytos arba nustatytas ribas viršijančios išlaidos, kurias apmoka bendrovė. Kompensavimo sumos ataskaitoje parodomas su minuso ženklu.

Mokesčiai išskaičiuojami iš Pensijų turto

Ši pensijų fondo turto galima daryti tik tokius atskaitymus, kurių maksimalūs dydžiai yra nustatyti Standartinėse tikslinės pensijų fondų dalyvių grupės pensijų fondo taisyklose (toliau – Taisyklos). Visos kitos Taisyklos nenumatytos arba nustatytus dydžius viršijančios išlaidos dengiamos iš pensijų kaupimo bendrovės turto.

Konkrečius valdymo mokesčių dydžius nustato Bendrovės valdyba:

- nuo 2019 m. sausio 1 d. – 0,79 procento pensijų fonde dalyvio pensijų sąskaitoje apskaičiuotų lėšų vidutinės metinės vertės;
- nuo 2020 m. sausio 1 d. – 0,64 procento pensijų fonde dalyvio pensijų sąskaitoje apskaičiuotų lėšų vidutinės metinės vertės;
- nuo 2021 m. sausio 1 d. – 0,49 procento pensijų fonde dalyvio pensijų sąskaitoje apskaičiuotų lėšų vidutinės metinės vertės;
- 0,4 procento pensijų fonde dalyvio pensijų sąskaitoje apskaičiuotų lėšų vidutinės metinės vertės, kai pensijų kaupimo bendrovės valdomo bendo pensijų fondų turto vidutinė vertė sudaro 2,5 mlrd. eurų arba daugiau;
- Dalyviui pereinant į kitą Bendrovės valdomą fondą vieną kartą per kalendorinius metus, pervedamoms Dalyvio piniginėms lėšoms netaikomi jokie atskaitymai; pereinant daugiau negu vieną kartą per kalendorinius metus, iš povedamų Dalyvio lėšų išskaitomas išlaidos, susijusios su sąskaitos uždarymu ir lėšų pervedimu, bet ne daugiau kaip 0,05 proc. Dalyvio vardu pervedamų piniginių lėšų;
- Dalyviui pereinant į kitos pensijų kaupimo bendrovės valdomą pensijų fondą, išskaičiuojamos išlaidos, susijusios su sąskaitos uždarymu ir lėšų pervedimu, bet ne daugiau kaip 0,05 proc. Dalyvio vardu povedamų piniginių lėšų.

Informacija dalyviams apie valdymo mokesčių dydžius pateikiama Depozitoriumo interneto puslapyje (www.luminor.lt).

Investicijų įvertinimo metodai bei investicijų pervertinimo periodiškumas

Fondo turto vertė nustatoma kiekvieną darbo dieną. Pensijų turto vertė nustatoma taip:

1. Fondo investicijų tikroji vertė skaičiuojama pagal Lietuvos Banko (toliau – LB) patvirtintą Grynujų aktyvų vertės skaičiavimo metodiką bei Luminor investicijų valdymas UAB grynujų aktyvų vertės skaičiavimo metodiką (toliau – Metodika)
2. Aktyvai denominuoti užsienio valiuta perskaičiuojami į eurus pagal LR buhalterinės apskaitos įstatyme ir Apskaitos politikoje nustatyta tvarką.
3. Vertybiniai popieriai pripažstomi grynujų aktyvų atskaitoje ir juų pripažinimas nutraukiamas taikant atsiskaitymo datos apskaitą.

Grynujų aktyvų vertės (GAV) skaičiavimo metodika

Pensijų fondo vieneto vertė apskaičiuojama Pensijų fondo grynujų aktyvų vertę, apskaičiuotą pagal Metodiką, padalinus iš Pensijų fondo vienetų skaičiaus. Pradinė Pensijų fondo vieneto vertė – 1 EUR. Praėjusios darbo dienos apskaičiuota Pensijų fondo vieneto vertė iki kitos darbo dienos 17.00 val. paskelbiama tinklalapyje www.luminor.lt

Apskaičiuojant grynujų aktyvų vertę vadovaujamas tokiais principais:

1. Terminuoti indėliai bankuose vertinami pagal amortizuotos savikainos vertę;
2. Grynieji pinigai ir lėšos kredito įstaigose vertinami pagal nominalią vertę;
3. Skolos vertybinių popieriai, kuriais prekiaujama reguliuojamose rinkose arba daugiašalėse prekybos sistemose tikroji vertė nustatoma pagal viešai paskelbtą vertinimo dieną informacinės duomenų bazės Bloomberg (BGN) (Bloomberg Generic Pricing) vidutinę (Mid) kainą. Jei BGN kaina nėra skelbiamą, skolos vertybinių popieriai vertinami pagal Metodikoje nustatyta tvarką;
4. Nuosavybės vertybiniai popieriai vertinami pagal Metodikoje nurodytos prioritetenės biržos Vertinimo dienos paskelbtą uždarymo kainą;
5. Kolektyvinio investavimo subjektų (investicinių fondų) vienetai, kuriais prekiaujama reguliuojamose rinkose arba daugiašalėse prekybos sistemose vertinami pagal paskutinę informacinės duomenų bazės Bloomberg viešai paskelbtą uždarymo kainą;
6. Apskaičiuojant grynujų aktyvų vertę priemonės (įskaitant ir išvestines finansines), kuriomis reguliuojamose rinkose neprekiaujama, vertinamos remiantis Metodika.

Įspareigojimai skaičiuojami pagal Verslo apskaitos standartus.

Valdymo įmonės atskaitymai iš Pensijų fondo turto turi būti vertinami kaupimo principu, t.y. kiekvieną kalendorinę dieną.

Apskaitos vieneto vertės nustatymo taisyklės

Pensijų įmokos ir pensijų fondo dalyviui priklausančios lėšos, pverstos iš kito pensijų kaupimo bendrovės valdomo pensijų fondo ar kitos pensijų kaupimo bendrovės valdomo pensijų fondo, konvertuojamos į pensijų fondo vienetus ir juų dalis, laikantis nustatytos tvarkos Standartinėse tikslinės pensijų fondų dalyvių grupės pensijų fondo taisyklėse ir kituose Lietuvos teisės aktuose.

Standartinėse tikslinės pensijų fondų dalyvių grupės pensijų fondo taisyklėse ar kituose Lietuvos teisės aktuose nustatytais atvejais išmokant ar pervedant pensijų fondo dalyvio sukauptas lėšas ar juų dalį, Valdymo įmonė, gavusi atitinkamą dokumentą, ne vėliau kaip kitą darbo dieną pensijų fondo dalyvio pensijos sąskaitoje išrašytus pensijų fondo vienetus konvertuoja į pinigus dokumento gavimo dienos pensijų fondo vienetu vertę ir ne vėliau kaip per 7 darbo dienas juos išmoka arba pverda gautame dokumente nurodyta tvarka, išskyrus atvejus, kai teisės aktuose yra įtvirtinti kiti terminai.

AIŠKINAMOJO RAŠTO PASTABOS

1. Grynujų aktyvų, apskaitos vienetų skaičius ir vertė

	Ataskaitinio laikotarpio pabaigoje (2019 12 31)	Prieš metus	Prieš dvejus metus
Grynujų aktyvų vertė	71 730 977	-	-
Apskaitos vieneto vertė	1,1691	-	-
Apskaitos vienetų skaičius	61 356 197	-	-

2. Per ataskaitinį laikotarpį konvertuotų apskaitos vienetų skaičius bei bendros konvertavimo sumos

	Ataskaitinis laikotarpis 2019 m.		Ataskaitinis laikotarpis	
	Apskaitos vienetų skaičius	Vertė	Apskaitos vienetų skaičius	Vertė
Apskaitos vienetų skaičius (konvertuojant pinigines lėšas į apskaitos vienetus)	70 165 853	75 998 793	-	-
Apskaitos vienetų skaičius (konvertuojant vienetus į pinigines lėšas)	8 809 656	9 663 025	-	-
Skirtumas	61 356 197	66 335 767	-	-

LUMINOR 1961-1967 TIKSLINĖS GRUPĖS PENSIJŲ FONDAS
 2019 m. metinės ataskaitos
 (eurais, jei nenurodyta kitaip)

3. Investicijų portfelio sudėtis

2019 m. gruodžio 31 d.										
Kodas	Emitoento (KIS, kredito išstaigos, banko pavadinimas)	Šalis	ISIN kodas / Priemonės pavadinimas	Valiuta	Kiekis, vnt.	Valdytojas	Bendra nominali vertė, EUR	Bendra išsigijimo vertė, EUR	Bendra rinkos vertė, EUR	Rinka (šaltinis), pagal kurios duomenis nustatyta rinkos vertė
2	Ne nuosavybės vertybinių popieriai									
2.2	Ne nuosavybės vertybinių popieriai, ištrauktū ar li atitinkanti prekybos sąrašą									
-	Lietuvos Respublika	LT	LT1000607010	EUR	14 700		1 470 000	1 542 647	1 534 345	- 0.11
-	Lietuvos Respublika	LT	LT0000607087	EUR	26 000 000		260 000	272 948	268 842	- 0.04
-	Lietuvos Respublika	LT	LT0000610057	EUR	86 000 000		863 000	1 004 221	1 007 554	- 0.11
-	Lietuvos Respublika	LT	LT0000670010	EUR	5 500		550 000	556 682	563 185	0.00
Iš viso:							112 320 200	3 143 000	3 376 499	3 373 926
2.3	Ne nuosavybės vertybinių popieriai, kurčiai prekiaujama kitose reguliuojamose rinkose						250 000	264 217	266 973	0.71
-	Festi Energija AS	EE	X51292352843	EUR	250		250 000	264 217	266 973	0.71
Iš viso:							250 000	264 217	266 973	0.71
Iš viso ne nuosavybės vertybinių popieriai:					112 320 450		3 393 000	3 640 716	3 640 900	
3	Kolektyvinio investavimo subjektai									
3.1	Papildomo savanoriško pensijų kaupimo įstatymo 49 str. 1 d. reikalavimus atitinkančių kolektyvinio investavimo subjektu (KIS) vienetai									
-	AMUNDI EUR EQ VALUE	LU	LU183315480	EUR	129	Amundi Luxembourg SA	239 227	271 605		www.amundi.lu
-	12 EUR C									KIS 3 0.38
-	Candriam SRI EQTY EM	LU	LU1434524259	EUR	389	Candriam Luxembourg	729 954	789 657		www.candriam.com
-	MK-IC									KIS 3 1.10
-	Candriam SRI-Equity	LU	LU1434527781	EUR	4 026	Candriam Luxembourg	1 624 002	1 801 083		www.candriam.com
-	World									2.51
-	Carmignac Pf Securite F	LU	LU0992624949	EUR	12 019	Carmignac Gestion Luxembourg	1 262 334	1 293 871		www.carmignac.com
-	EUR ACC									1.80
-	First State Global Umbrella Fund	IE	IE00BFY85B09	EUR	1 325 768	First State Investments UK Ltd	2 730 980	2 891 367		www.firststateasia.com
-	HSBC Euro Govt bond fund	FR	FR0000971293	EUR	1 027	HSBC Global Asset Management (France)	3 712 475	3 687 918		www.hsbcinvestmentsfr
-	ING (L) - Invest Sustainable Equity Fund	LU	LU0191250769	EUR	11 533	ING Investment Management	4 433 173	5 149 518		www.NNIP.com
-	iShares Core MSCI World UCITS ETF (acc)	IE	IE00B4L5Y983	EUR	84 133	BlackRock Advisors (UK) Limited	4 220 114	4 762 601		www.ishares.com
-	iShares EUR Aggregate Bond UCITS ETF	IE	IE00B3DKXQ41	EUR	26 084	BlackRock Asset Management Ireland - ETF	3 312 034	3 300 930		www.ishares.com
-	JPMorgan Funds - Government Bond Fund	LU	LU0355583906	EUR	258 050	JPMorgan Asset Management	4 310 004	4 436 140		www.jpmorganassetmanagement.com
-	NATIXIS HAR ASSC USEQ-FTIAUD Fund	LU	LU0130102931	USD	2 750	Natixis Global Asset Management	777 700	872 140		www.natixis.com/global
-	NB EMERG MKT DB LOC-EUR13ACU	LU	IE00BJ7VWB39	EUR	275 196	Neuberger Berman Europe Ltd	2 727 188	2 751 955		www.nb.com
-	Nordea 1 - Emerging Market Bond Fund	LU	LU0772925276	EUR	19 369	Nordea Investment Funds SA	2 700 000	2 731 584		www.nordea.lu
-	Nordea-1 Emerging	LU	LU0602539271	EUR	20 647	Nordea Investment	2 449 623	2 826 389		www.nordea.lu
										KIS 3
										3.94

LUMINOR 1961-1967 TIKSLINĖS GRUPĖS PENSIJŲ FONDAS
 2019 m. metinės ataskaitos
 (eurais, jei nenurodyta kitaip)

	Stars Equity BI EUR Fund				Funds SA						
-	Nordea-1 Global Portfolio BI EUR	LU	LU0476540926	EUR	36 474	Nordea Investment Funds SA		1 026 000	1 052 261	www.nordea.lu	KIS 3
-	OSSIAM SHILLER BRLY CAPE EUR	LU	LU1079841273	EUR	495	OSSIAM Luxembourg		309 375	347 837	www.ossiam.com	KIS 3
-	RBC funds (lux) - Global Equity Focus Fund	LU	LU1096671539	USD	29 870	RBC Global Asset Management Inc.		4 270 124	4 683 956	global.rbcgam.com	KIS 3
-	Robeco Emerging Markets Equities Class I EUR	LU	LU0209325462	EUR	11 941	Robeco Institutional Asset Mgmt BV		4 221 350	4 756 904	www.robeco.com	KIS 3
-	SCHRODER INT-GL EM M OP-CE-A	LU	LU0279459969	EUR	213 373	Schroder Investment Management S.A.		4 465 172	5 052 118	www.schroders.lu	KIS 3
-	SPDR Bloomberg Barclays Euro High Yield Bond UCITS ETF	IE	IE00B6YX5M31	EUR	47 201	State Street Global Advisors		2 730 763	2 753 423	www.spdrseurope.com	KIS 1
-	Triodos Sustainable Equity Fund	LU	LU0309381191	EUR	30 491	Triodos Investment Management B.V.		1 364 820	1 506 551	www.triodos-inn.com	KIS 3
-	UBS (Lux) Equity Fund - Global Sustainable (USD) IA2-acc	LU	LU2035667513	USD	22 146	UBS Fund Management (Luxembourg) S.A.		2 011 249	2 210 231	www.ubs.com	KIS 3
-	Vanguard USD EM Government Bond	IE	IE00BZ163L38	EUR	56 862	Vanguard Group (Ireland) Ltd		2 665 753	2 668 192	www.vanguard.com	KIS 1
9	Iš viso Kolektyvinio investavimo subjektių:				2 490 201			62 628 693	67 454 696		94.04
7	Pinigai										
-	Luminor Bank AS	LT		EUR				659 715	0.00		0.92
-	Luminor Bank AS	LT		USD				24 821	0.00		0.03
Iš viso:								684 537	684 537		0.95
Iš viso pinigų:											
9	Iš viso:							71 780 133			100

*KIS 1 – KIS, kurį investavimo strategijoje numatyta iki 100 proc. grynųjų aktyvų investuoti į ne nuosavybės vertybinius popierius;
 KIS 2 – KIS, kurį investavimo strategijoje numatyta mišrus (subalternuotas) investavimas;
 KIS 3 – KIS, kurį investavimo strategijoje numatyta iki 100 proc. grynųjų aktyvų investuoti į nuosavybės vertybinius popierius;
 KIS 4 – KIS, kurį investavimo strategijoje numatyta iki 100 proc. grynųjų aktyvų investuoti į pinigų rinkos priemones;
 KIS 5 – visi kitų rūšių KIS (alternatyvius investavimo, privataus kapitalo, neklinojamojo turto, žaliavų ir kt.).

**Pajamingesumas iki išpirkimo

3. Investicinio portfelio sudėtis (tėsinys)

Investicijų portfelis atitinka numatyta investavimo strategiją: ataskaitinio laikotarpio pabaigoje skolos vertė yra 5,07 proc.; kolektyvinio investavimo subjektų investiciniai vienetai ir akcijos 97,04 proc. visų pensijų fondo grynujų aktyvų vertės ir pinigai bei terminuotieji indėliai – 0,95 proc. visų pensijų fondo grynujų aktyvų vertės.

4. Investicijų pasiskirstymas pagal investavimo strategiją atitinkančius kriterijus

Investicijų pasiskirstymas	Rinkos vertė	Dalis aktyvuose (%)	Rinkos vertė ataskaitinio laikotarpio pradžioje	Dalis aktyvuose ataskaitinio laikotarpio pradžioje (%)
Pagal valiutas:				
EUR	63 988 985	89.21	-	-
USD	7 791 148	10.86	-	-
Iš viso:	71 780 133	100	-	-
Pagal geografine zoną:				
Europos ekonominės erdvės valstybės (Islandija, Norvegija, Lichtenšteinas)	-	-	-	-
Kitos Europos Sajungos valstybės	67 721 670	94.41	-	-
Japonija	-	-	-	-
Lietuva	4 058 463	5.66	-	-
Kitos šalys	-	-	-	-
Jungtinės Amerikos Valstijos ir Kanada	-	-	-	-
Iš viso:	71 780 133	100	-	-
Pagal investavimo objektus:				
Kolektyvinio investavimo subjektai	67 454 696	94.04	-	-
Vyriausybų VP	3 373 926	4.70	-	-
Kitos obligacijos	266 973	0.37	-	-
Pinigai ir terminuotieji indėliai	684 537	0.95	-	-
Iš viso:	71 780 133	100	-	-

Pagal kitus kriterijus Fondo investicijos neskirstomos.

5. Investicijų vertės pokytis per ataskaitinį laikotarpį dėl jų įsigijimo, pardavimo ar išpirkimo ir tikrosios vertės pasikeitimo

Grynujų aktyvų ataskaitos straipsniai	Pokytis Praėjusio ataskaitinio laikotarpio pabaigoje	Įsigyta*	Parduota (išpirkta)	Vertės padidėjimas	Vertės sumažėjimas	Ataskaitinio laikotarpio pabaigoje
Terminuotieji indėliai	-	3 500 000	3 500 608	608	-	-
Pinigu rinkos priemonės	-	-	-	-	-	-
Skolos vertėbiniai popieriai	-	27 389 968	23 870 403	133 087	11 751	3 640 901
Vyriausybų ir centrinių bankų arba jų garantuoti skolos vertėbiniai popieriai	-	24 180 265	20 907 311	112 724	11 751	3 373 927
Kiti skolos vertėbiniai popieriai	-	3 209 703	2 963 092	20 363	-	266 973
Nuosavybės vertėbiniai popieriai	-	-	-	-	-	-
Kolektyvinio investavimo subjektų investiciniai vienetai ir akcijos	-	81 418 748	19 467 763	5 528 333	24 622	67 454 696
Kitos investicijos	-	-	-	-	-	-
Iš viso:	-	112 308 716	46 838 774	5 662 028	36 373	71 095 596

*Iš jų 70 050 017 eurai perkelti iš likviduojamų fondų.

6. Atskaitymai iš pensijų fondo turto

Atskaitymai	Fondo taisyklyse nustatyti maksimalūs dydžiai	Faktiškai taikomi atskaitymų dydžiai	Per ataskaitini laikotarpį priskaičiuota atskaitymų suma, Eur
Nuo turto vertės	0,8%	0,79%	394 393
Už keitimą:			3 372
fondo keitimas toje pačioje bendrovėje daugiau kaip kartą per metus	0,05%	0,05%	33
pensijų kaupimo bendrovės keitimas kartą per metus	0,05%	0,05%	3 369
pensijų kaupimo bendrovės keitimas dažniau kaip kartą per metus	0,05%	0,05%	-
Iš viso			397 765
BAR *			0,78%
Salyginis BIK ir (arba) tikėtinis salyginis BIK **			1,37%
PAR (portfelio apyvartumo rodiklis)***			130

*Bendrasis išlaidų koeficientas (BIK) – procentinis dydis, kuris parodo, kokia vidutinė fondo grynujų aktyvų dalis skiriama jo valdymo išlaidoms padengti. Šios išlaidos tiesiogiai sumažina investuotojo investicijų grąžą. Pažymėtina, kad skaičiuojant BIK į sandorių sudarymo išlaidas neatsižvelgiama.

**Portfelio apyvartumo rodiklis (PAR) – rodiklis, apibūdinantis prekybos pensijų fondo portfelį sudarančiomis priemonėmis aktyvumą. Fondai, kurių PAR aukštas, patiria didesnes sandorių sudarymo išlaidas.

***Išlaidos, dengiamos iš Pensijų turto, tai išlaidos už bankines paslaugas, Pensijų fondo auditu išlaidos ir sandorių sudarymo išlaidos bendras maksimalus išvardintų išlaidų dydis negali viršyti 1,5 procento per vienerius finansinius metus nuo Pensijų fondo grynujų aktyvų vertės. Pensijų fondo sąskaita bei Pensijų fondo interesais sudaromų sandorių faktinės išlaidos pagal sutartis tarpininkams, sudarančios ne daugiau kaip 1 procentą nuo sudarytų sandorių vertės.

****Kai daugiau kaip 10 proc. grynujų aktyvų investuota į kitus kolektyvinio investavimo subjektus, apskaičiuojamas salyginis BIK, atitinkantis tokią investicijų dalį.

6. Atskaitymai iš Pensijų fondo turto (tēsinys)
 Papildoma informacija 2019 m. (neaudituota)

Eil. nr.	Pavadinimas	ISIN kodas	KIS vidutinis metinis turtas	KIS dalis vidutinėje metinėje GAV, %	Fondo į kuri investuota BIK, %	BIK dalis tenkanti fondui, %
1	HSBC Euro Govt bond fund	FR0000971293	3 299 970	6.49%	0.42%	0.03%
2	NN (L) Global Sustainable Equity	LU0191250769	2 965 068	5.83%	0.94%	0.05%
3	Nordea-1 Emerging Stars Equity BI EUR Fund	LU0602539271	1 488 993	2.93%	1.06%	0.03%
4	NATIXIS HAR ASSC USEQF-IAUSD FUND	LU0130102931	585 170	1.15%	1.20%	0.01%
5	Amundi F.II-European Eq.Value Fund	LU0313648254	97 213	0.19%	0.83%	0.00%
6	Nordea-1 Global Portfolio BP EUR	LU0476541221	811 313	1.60%	1.05%	0.02%
7	Robeco Emerging Markets Equities Class I EUR	LU0209325462	2 792 925	5.49%	0.94%	0.05%
8	UBS Equity fund - Global Sustainable	LU0401295539	516 727	1.02%	0.75%	0.01%
	JPMorgan Funds - JPMorgan Funds - EU					
9	Government Bond Fund	LU0355583906	3 170 239	6.23%	0.40%	0.02%
10	SCHRODER INT-GL EM M OP-CE-A	LU0279459969	3 086 679	6.07%	1.34%	0.08%
11	Triodos Global Equities Impact Fund I-cap	LU0309381191	1 041 232	2.05%	2.25%	0.05%
	iShares Euro Government Bond 3-5 yr UCITS					
12	ETF	IE00B1FZS681	629 684	1.24%	0.20%	0.00%
13	Candriam SRI-Equity World	LU1434527781	1 224 029	2.41%	0.77%	0.02%
14	Candriam SRI EQTY EM MK-IC	LU1434524259	759 795	1.49%	0.68%	0.01%
15	MIROVA GLOB SUST EQTY-IA EUR	LU0914729453	3 185 851	6.26%	0.01%	0.00%
16	STEWART WORLDW SUST-BEA	GB00B7D5XN45	131	0.00%	0.91%	0.00%
17	RBC funds (lux) - Global Equity Focus Fund	LU1096671539	2 986 259	5.87%	0.85%	0.05%
18	Hermes Global Equity Fund	IE00B3FPH103	589 645	1.16%	0.70%	0.01%
19	iShares Core MSCI World UCITS ETF (acc)	IE00B4L5Y983	2 967 727	5.84%	0.20%	0.01%
20	Carmignac Pf Securite F EUR ACC	LU0992624949	1 249 647	2.46%	0.55%	0.01%
21	OSSIAM SHILLER BRLY CAPE EUR	LU1079841273	236 403	0.46%	0.65%	0.00%
22	Vanguard USD EM Government Bond UCITS ETF	IE00BZ163L38	1 206 539	2.37%	0.25%	0.01%
	SPDR Bloomberg Barclays Euro High Yield Bond					
23	Ucits ETF	IE00B6YX5M31	1 218 159	2.40%	0.40%	0.01%
24	iShares EUR Aggregate Bond UCITS ETF	IE00B3DKXQ41	1 554 210	3.06%	0.25%	0.01%
25	First State Global Umbrella Fund	IE00BFY85B09	1 786 832	3.51%	1.04%	0.04%
	Neuberger Berman Emerging Market Debt -					
26	Hard Currency Fund	IE00BJ7JJT40	540 515	1.06%	0.90%	0.01%
27	Nordea 1 - Emerging Market Bond Fund	LU0772925276	1 110 314	2.18%	0.87%	0.02%
28	AMUNDI EUR EQ VALUE - I2 EUR C	LU1883315480	320 058	0.63%	0.90%	0.01%
	UBS (Lux) Equity Fund - Global Sustainable					
29	(USD) I-A2-acc	LU2035667513	626 059	1.23%	0.54%	0.01%
30	NB EMERG MKT DB LOC-EURI3ACU	IE00BJ7VWB39	577 351	1.14%	0.69%	0.01%
31	Nordea-1 Global Portfolio BI EUR	LU0476540926	131 325	0.26%	0.69%	0.00%
	Viso:					0.59%
	Vidutinė metinė fondo GAV				50 853 130	
	BAR					0.78%
	Salyginis BIK					1.37%

GAV – vidutinė kolektyvinio investavimo subjekto ar pensijų fondo laikotarpio grynujų aktyvų vertė.
 KIS- kolektyvinio investavimo subjektas.

7. Mokėjimai tarpininkams

Per ataskaitinį laikotarpi (nuo 2019 m. sausio 1 d. iki 2019 m. gruodžio 31 d.) Bendrovė savo lėšomis sumokėjo 55 106 eurus depozitoriumo ir vienetų apskaitos mokesčio Luminor Bank AS Lietuvos skyriaus Investicinės bankininkystės departamento Kapitalo rinkų skyriui.

8. Investicijų grąža ir investicijų grąžos lyginamoji informacija

Luminor investicijų valdymas, UAB skaičiuoja sudėtinio lyginamojo indekso grąžą naudodama dienos pabaigos lyginamujų indeksų vertes, gautas iš MSCI (MSCI duomenys). Kad būtų išvengta abejonių, MSCI néra standartinis sudėtinio lyginamojo indekso „administratorius“ arba „prisedantysis prie teikimo“, „sudarytojas“ ar „prižiūrimas teikėjas“ ir MSCI duomenys nelaikomi „pateikimu“ ar „teikimu“ kalbant apie sudėtinio lyginamojo indekso grąžą, kaip šios sąvokos gali būti apibrėžtos bet kokiose taisyklėse, įstatymuose, reglamentuose, teisės aktuose ar tarptautiniuose standartuose. MSCI duomenys pateikiami „tokie kaip yra“, nesuteikiant jokių garantijų ar neprišiimant jokių įsipareigojimų bei neleidžiant jų kopijuoti ir platinti. MSCI nepateikia jokių pareiškimų dėl jokio investavimo ar strategijos tikslumo ir neremia, neplatina, neskelbia, neparduota ir kitais būdais nerekomenduoja bei nereklamuoja jokios investavimo strategijos, išskaitant finansinius produktus ar strategijas, kurie yra pagrįsti MSCI duomenimis, modeliais, analitine ir kita medžiaga ar informacija arba kuriuose MSCI duomenys modeliai, analitinė ir kita medžiaga ar informacija yra stebimi ar kitaip naudojami.

Pensijų fondo lyginamajų indeksą sudaro:

Akcijų dalies lyginamajų indeksą sudaro MSCI indeksų krepšelis:

- 42% pasaulio akcijos (MSCI World Daily Net Total Return)
- 18% besivystančių rinkų (MSCI EM Daily Net Total Return)

Skolos vertybinių popierių dalies lyginamajų indeksą sudaro:

- 24% Bloomberg Barclays Euro Aggregate Bond Total Return Value Unhedged EUR indeksas
- 12% Bloomberg Barclays Emerging Markets USD Sovereign + Quasi Sovereign Total Return Value Unhedged EUR indeksas
- 4% Bloomberg Barclays Liquidity Screened Euro High Yield Bond Total Return Value Unhedged EUR indeksas

Fondų lyginamajų indeksą sudarantys indeksai ir jų svoriai parinkti pagal Fondo taisyklėse nustatytas fondų investavimo strategijas.

Ataskaitinio laikotarpio, praeitų ataskaitinių laikotarpų metiniai rodikliai, taip pat rodikliai, apskaičiuoti už ilgesnį laikotarpį nei ataskaitinis, išdėstyti lyginamojoje lentelėje. Jeigu fondas veikia trumpiau nei 5 metus, rodikliai pateikti tik tų laikotarpų, per kuriuos fondas veikė. Prie lyginamosios lentelės pridėti joje pateiktų ataskaitinio laikotarpio apskaitos vieneto vertės pokyčio ir lyginamojo indekso reikšmės pokyčio rodiklių diagramą ir rodiklių paaiškinimus.

		Laikotarpis ⁸					
		Per ataskaitinį laikotarpį	Prieš metus	Prieš 2 metus	Per paskutiniuosius 2 metus	Per paskutiniuosius 3 metus	Per paskutiniuosius 5 metus
A	B	1	2	3	4	5	6
1.	Apskaitos vieneto vertės pokytis, proc.	16,91%	-	-	X	X	X
2.	Lyginamojo indekso reikšmės pokytis, proc. ¹ (nuo 2019.01.02)	19,27%	-	-	X	X	X
3.	Apskaitos vieneto vertės pokyčio standartinis nuokrypis, proc. ²	4,68%	-	-	X	X	X
4.	Lyginamojo indekso reikšmės pokyčio standartinis nuokrypis, proc. ²	6,46%	-	-	-	-	-
5.	Apskaitos vieneto vertės ir lyginamojo indekso reikšmės koreliacijos koeficientas ³	0,95	-	-	-	-	-
6.	Alfa rodiklis, proc. ⁴	4,30%	-	-	-	-	-
7.	Beta rodiklis ⁵	0,65	-	-	-	-	-
8.	Indekso sekimo paklaida, proc. ⁶	2,49%	-	-	-	-	-
9.	IR rodiklis ⁷	(0,02)	-	-	-	-	-

1. Lyginamasis indeksas – statistinis rodiklis, kuris susideda iš vieno arba keilių visuotinai pripažintų ir plačiai naudojamų nepriklausomų asmenų sudarytų finansinių priemonių indeksų, atspindinčių tam tikrą rinką ar jų dalį pokyčius;

2. standartinis nuokrypis (angl. *standard deviation*) – statistinis rizikos rodiklis, parodantis, kaip stipriai syruoja vieneto vertės pokyčiai arba lyginamojo indekso reikšmės pokyčiai, palyginus su jų vidutiniu pokyčiu;

3. koreliacijos koeficientas – rodiklis, kuris parodo vieneto verčią ir lyginamojo indekso reikšmių statistinę priklausomybę;

4. alfa – rodiklis, kuris parodo skirtumą tarp pensijų fondo ar kolektyvinio investavimo subjekto vieneto vertės pokyčio ir lyginamojo indekso pokyčio, esant palyginamam rizikos lygiui;

5. beta – rodiklis, kuris parodo, kiek pasikeičia pensijų fondo ar kolektyvinio investavimo subjekto vieneto vertė pasikeitus lyginamojo indekso reikšmei;

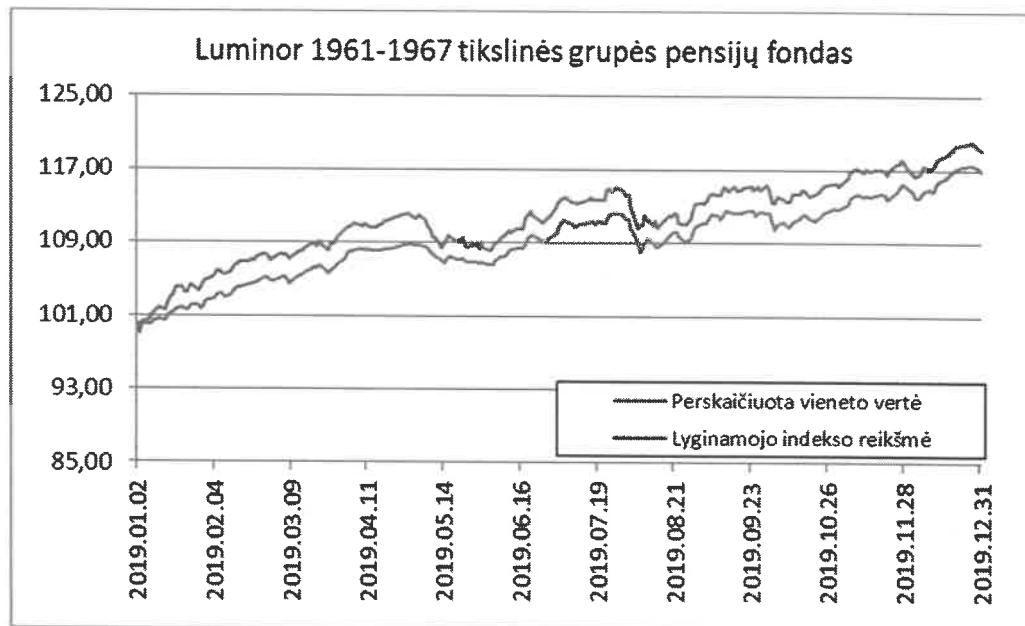
6. indekso sekimo paklaida (angl. *tracking error*) – statistinis rizikos rodiklis, parodantis vieneto vertės pokyčių ir lyginamojo indekso pokyčių skirtumą standartinį nuokrypi;

7. IR rodiklis - (angl. *information ratio*) – rodiklis, kuris parodo aktyvaus investicinių priemonių portfelio valdymo naudą;

8. fondas veikia 1 metus.

8. Investicijų grąža ir investicijų grąžos lyginamoji informacija (tęsinys)

Ataskaitinio laikotarpio apskaitos vieneto vertės pokyčio ir lyginamojo indekso reikšmės pokyčio rodiklių diagrama

Jei pensijų fondo reklamoje buvo naudojamos investicijų grąžos prognozės, nurodyti prognozuotą dydi, palyginti neatitikimus su faktine grąža ir nurodyti galimas neatitikimų priežastis.

Pensijų fondo reklamoje nebuvo naudojamo investicijų grąžos prognozės.

Vidutinė investicijų grąža, vidutinis subjekto vieneto (akcijos) vertės pokytis ir jo standartinio nuokrypio rodiklis, taip pat vidutinis lyginamojo indekso pokytis per kelis praėjusius laikotarpius.

	Per paskutinius 3 metus	Per paskutinius 5 metus	Per paskutinius 10 metus	Nuo veiklos pradžios ²
Vidutinis apskaitos vieneto vertės pokytis	-	-	-	16,91%
Vidutinis pensijų fondo lyginamojo indekso reikšmės pokytis (nuo 2019.01.02)	-	-	-	19,27%
Vidutinis apskaitos vieneto vertės pokytis standartinis nuokrypis ¹	-	-	-	4,68%
Vidutinis pensijų fondo lyginamojo indekso reikšmės pokytis standartinis nuokrypis ¹	-	-	-	6,46%

1. vieneto vertės pokyčių standartinis nuokrypis – statistinis rizikos rodiklis, parodantis, kaip stipriai svyruoja vieneto vertės pokyčiai, palyginus su jų vidutiniu pokyčiu;
2. fondas veikia 1 metus.

9. Gautos ir išmokėtos lėšos

	Suma, Eur
Bendra gautų lėšų suma	75 998 793
Valstybinio socialinio draudimo fondo pervestos dalyvio lėšomis mokamos pensijų įmokos ir iš valstybės biudžeto lėšų už dalyvį mokomas pensijų įmokos	3 369 557
Pačiu dalyviu ir darbdaviu ar kitu trečiųjų asmenų įmokėtos lėšos	-
Paties dalyvio įmokėtos lėšos*	-
Darbdaviu ir kitu trečiųjų asmenų įmokėtos lėšos*	-
Valstybinio socialinio draudimo fondo sumokėti delspinigiai	-
Iš garantijų rezervo sumokėtos lėšos	-
Iš kitų tos pačios pensijų kaupimo bendrovės valdomų pensijų fondų pervestos lėšos	70 329 119**
Iš kitos pensijų kaupimo bendrovės valdomų pensijų fondų pervestos lėšos	2 300 116
Kitos gautos lėšos (nurodyti šaltinių ir gautų lėšų sumą):	-
Bendra išmokėtų lėšų suma	9 663 025
Vienkartinės išmokos dalyviams	2 467
Periodinės išmokos dalyviams	-
Išmokos anuiteto išsigijimui	-
I kitus tos pačios pensijų kaupimo bendrovės valdomus pensijų fondus pervestos lėšos	226 567
I kitos pensijų kaupimo bendrovės valdomus pensijų fondus pervestos lėšos	7 143 181
Išstojuusiems dalyviams išmokėtos lėšos (pildoma tik papildomo savanoriško kaupimo pensijų fondų atveju)	-
Paveldėtojams išmokėtos lėšos	-
Kitais pagrindais išmokėtos lėšos (nurodyti šaltinių ir išmokėtų lėšų sumą):	2 290 810
1. Grąžintos įmokos Sodrai	2 290 810

*Duomenis pateikti tik metų ataskaitoje.

**Iš jų 70 050 017 eurai perkelti iš likviduojamų fondų.

10. Kita informacija

2019 m. balandžio 12 d. likviduojant Valstybinio socialinio draudimo įmokos dalies kaupimo Luminor pensijų fondus, naikinamo pensijų fondo dalyviai su jiems priklausančiu turtu 2019 m. balandžio 12 d. buvo perkelti į jų gimimo metus atitinkantį tikslinės pensijų fondų dalyvių grupės pensijų fondą arba pensijų turto išsaugojimo fonda nedarant jokių atskaitymų iš pensijų turto. Perkėlimo metu likviduojamų fondų bendra turto vertė buvo 325 456 842 eurai, iš kurių 70 050 017 eurai buvo perkelti į šį, tikslinės pensijų fondų dalyvių grupės pensijų fondą. Perkelta suma atskleista Grynujų pokyčių ataskaitoje ir aiškinamojo rašto 5 ir 9 pastaboję.

Po perkėlimo veikiančių tikslinės pensijų fondo dalyvių grupės ir pensijų turto išsaugojimo pensijų fondų finansinių priemonių portfelui taikomos Papildomo savanoriško pensijų kaupimo įstatymo įtvirtintos 6 mėnesius investavimo taisyklų nesilaikymo nuostatos. Laikino investavimo taisyklų nesilaikymo terminas pradedamas skaičiuoti nuo pensijų fondų perkėlimo užbaigimo dienos.

2019 gruodžio 31 d. pensijų fondo finansinių priemonių portfelis atitiko numatyta investavimo strategiją.

2020 m. kovo mėnesį netikėtai pasireiškusi pasaulinė koronaviruso COVID-19 pandemija bei paskelbtas karantinas, kelionių ir įmonių veiklos apribojimai, pasaulinių tiekimo grandinių sutrikimas paralyžiavo ekonomikos augimą ir sukėlė neigiamus svyravimus finansų rinkose. Bloomberg duomenimis, kovą pasaulio akcijų indeksas eurais smuko 13,14 proc. (per pirmajį ketvirtį buvo -19,23 proc.), besivystančių šalių akcijų indeksas eurais krito 15,31 proc. (per pirmajį buvo -21,84 proc.), euro zonas aukšto reitingo vyriausybų ir įmonių obligacijų indeksas krito 3,39 proc. (pirmajį ketvirtį buvo -1,13 proc.), euro zonas vyriausybų vidutinės trukmės obligacijų indeksas smuko 0,96 proc. (pirmajį ketvirtį buvo -0,34 proc.), besivystančių šalių obligacijų indeksas krito 10,71 proc. (pirmajį ketvirtį buvo -7,62 proc.), euro zonas neinvesticinio reitingo įmonių obligacijų indeksas krito 13,44 proc. (pirmajį ketvirtį buvo -15,16 procento). Tai atitinkamai paveikė ir šiose rinkose turta investuojančių Luminor investicijų valdymas UAB valdomų antros ir trečios pakopos pensijų fondų vertę – per kovo mėnesį jos sumažėjo nuo 1,23 iki 13,62 proc. (pirmajį metų ketvirtį – atitinkamai nuo -0,34 iki -19,10 procento).

Nuo 2019 metų pradžios veikiančių Luminor antros pakopos gyvenimo ciklo pensijų fondų vienetų vertė per kovo mėnesį sumažėjo nuo 5,57 iki 12,80 proc. (per pirmajį ketvirtį – iš viso nuo -5,21 iki -17,63 proc.), tačiau nuo veiklos pradžios jie generavo teigiamą grąžą. Mažiausiai koronaviruso sukeltas nuosmukis palietė vyriausiuojamam amžiaus grupių pensijų fondų dalyvius – jų vertė krito gerokai mažiau nei jaunesnių amžiaus grupių pensijų fondų, daugiausia investuojančių į akcijas, todėl kaupimas pensijai, remiantis gyvenimo ciklo principu – kai jaunystėje didesnė dalis investuojama į akcijas, o su amžiumi investiciniame krepšelyje daugėja obligacijų, pasiteisino net ir tokio netikėto ir staigaus nuosmukio akivaizdoje. Luminor pensija 1961–1967 metų grupės gyvenimo ciklo fondo grąža pirmajį ketvirtį buvo -12,92 proc., Luminor pensija 1954–1960 buvo -7,98 procento. Turto išsaugojimo pensijų fondų gyventojų suakupto turto vertė atitinkamai sumažėjo 5,21 procento. Vis dėlto nuo gyvenimo ciklo pensijų fondų veiklos pradžios paminėtu vyresnių amžiaus grupių pensijų fondai generavo teigiamą grąžą, kuri svyrauto nuo 0,65 iki 1,81 procento. Labiausiai COVID-19 sukeltas nuosmukis palietė jauniausią amžiaus grupių fondų dalyvius – vidutinė šių grupių pensijų fondų grąža kovo mėnesį mažėjo nuo 12,68 iki 12,80 proc. (pirmajį metų ketvirtį – nuo -17,37 iki -17,63 procento). Vis tik, vertinant iš ilgalaikio kaupimo perspektyvos ir remiantis ilgojo laikotarpio istoriniais duomenimis, tikėtina, kad šis nuosmukis yra laikino pobūdžio ir ekonomikai atsigaunant fondų vertė turėtų irgi bégant laikui atsitiesti į prieš kritimą buvusį lygį.

Luminor trečios pakopos pensijų fondų pirmojo ketvirčio grąža taip pat buvo neigiamą – labiausiai sumažėjo akcijų fondo Luminor pensija 3 plius vertė -19,10 proc., o mažiausiai smuktelėjo obligacijų pensijų fondas Luminor pensija 1 plius -0,34 procento. Ilgalaikiai pastarųjų 10 metų trečios pakopos pensijų fondų rodikliai rodo, kad tie fondai, kurie veikia ne mažiau nei 10 metų, vidutiniškai generavo teigiamą metinę grąžą, kuri svyruoja nuo 3,07 iki 4,42 procento.

2020 metų pirmajį ketvirtį 9 iš 13 Luminor pensijų fondų grąža viršijo savo lyginamuju indeksų grąžą. Fondų turtas yra investuojamas į likvidžius vertybinius popierius, akcijų rinkose investuojama tik netiesiogiai – per diversifikuotus instrumentus (investicinius ir biržose prekiaujamus fondus), ir pagrinde į investicinio reitingo vyriausybų ir įmonių obligacijas, o taip pat į jas investuojančius fondus, kai mažiau likvidžių privataus kapitalo ir nekilnojamojo turto fondų investicijų dalis sudaro nežymią dalį fondų grynuųjų aktyvų vertės.

VII. INFORMACIJA APIE PENSIJŲ FONDO DALYVIUS

23. Bendri duomenys apie pensijų fondo dalyvius (dalyviais laikomi ir asmenys, pasinaudoję teise nukelti pensijų išmokos mokėjimą, taip pat asmenys, gaunantys periodines pensijų išmokas), per ataskaitinį laikotarpį prisijungusiu dalyvių skaičius, per ataskaitinį laikotarpį pasitraukusių dalyvių skaičius.

	Finansiniai metai
Dalyvių skaičius ataskaitinio laikotarpio pradžioje	-
Dalyvių skaičius ataskaitinio laikotarpio pabaigoje:	19 542
iš jų dalyviai, pasinaudoję teise nukelti pensijų išmokos mokėjimą	62
iš jų dalyviai, gaunantys periodines pensijų išmokas	-
iš jų dalyviai, kurių amžius neatitinka tikslinės pensijų fondų dalyvių grupės gimimo metų ribų (pildoma tik tikslinės pensijų fondų dalyvių grupės pensijų fondo atveju)	9
Dalyvių skaičiaus pokytis	19 542
Bendras prisijungusiu dalyvių skaičius:	21 658
iš jų dalyviai, priskirti pensijų fondui atsитiktine tvarka (pildoma tik tikslinės pensijų fondų dalyvių grupės pensijų fondo atveju)	126
iš jų dalyviai, pensijų kaupimo sutartis sudarę pirmą kartą	74
iš jų dalyviai, atėję arba perkelti iš tos pačios pensijų kaupimo bendrovės valdomų fondų	20 926
iš jų dalyviai, atėję iš kitos pensijų kaupimo bendrovės valdomų fondų	658
Bendras pasitraukusių dalyvių skaičius:	2 116
išėję i tos pačios pensijų kaupimo bendrovės valdomus fondus dalyviai	12
išėję i kitos pensijų kaupimo bendrovės valdomus fondus dalyviai	2 059
perkelti į kitą pensijų fondą (pildoma tik tikslinės pensijų fondų dalyvių grupės pensijų fondo atveju)	1
išstoję dalyviai (pildoma tik papildomo savanoriško pensijų kaupimo pensijų fondo atveju)	-
sulaukę nustatyto pensijos amžiaus ir pasinaudoję teise į pensijų išmoką (vienkartinę išmoką, anuitetą ir jų derinį) dalyviai	1
pasinaudoję Pensijų kaupimo įstatymo suteikta galimybe vienašališkai nutraukti pirmą kartą sudarytą sutartį dalyviai	-
mirę dalyviai	44

VIII. IŠORINIAI PINIGŲ SRAUTAI

24. Per ataskaitinį laikotarpį faktiškai gautos ir išmokėtos lėšos.

Aiškinamojo rašto 9 pastaba.

IX. INFORMACIJA APIE GARANTIJŲ REZERVĄ

25. Jei pensijų fondo taisyklose yra įspareigojimas garantuoti tam tikrą pajamingumą, nurodomas garantuojamą pajamingumo dydis ir kita svarbi informacija

-

X. INFORMACIJA APIE PENSIJŲ FONDO REIKMĖMS PASISKOLINTAS LĖŠAS

26. Pensijų fondo reikmėms pasiskolintos lėšos ataskaitinio laikotarpio pabaigoje
 Pensijų fondo reikmėms nebuvo skolintasi.

XI. KITA INFORMACIJA

27. Paaiškinimai, komentarai, iliustruojamoji grafinė medžiaga ir kita svarbi informacija apie pensijų fondo veiklą, kad būtų galima tinkamai įvertinti fondo veiklos pokyčius ir rezultatus

Aiškinamojo rašto 10 pastaba.

XII. ATSAKINGI ASMENYS

28. Konsultantų, kurių paslaugomis buvo naudotasi rengiant ataskaitą
Rengiant šią ataskaitą konsultantų paslaugomis nebuvvo naudojamas.

29. Ataskaitą parengusių asmenų vardai, pavardės, pareigos, darbovieta (jeigu ataskaitą rengę asmenys nėra bendrovės darbuotojai)

-

30. Bendrovės administracijos vadovo, vyriausiojo finansininko, ataskaitą rengusių asmenų ir konsultantų patvirtinimas, kad joje pateikta informacija teisinga ir nėra nutylėtų faktų, galinčių daryti esminę įtaką pensijų fondo veiklos rezultatų vertinimui.

Žemiau pasirašę atsakingi asmenys patvirtina, kad ataskaitoje pateikta informacija atitinka tikrovę ir kad nėra nutylėtų faktų, galinčių turėti esminės įtakos pensijų fondo veiklos rezultatų vertinimui.

Generalinė direktorė

Loreta Načajienė

(parašas)

Vyriausioji finansininkė

Dalia Markūnienė

(parašas)

31. Asmenys, atsakingi už ataskaitoje pateiktą informaciją

31.1. už ataskaitą atsakingi įmonės valdymo organų narai, darbuotojai ir administracijos vadovas (nurodyti vardus, pavardes, telefonų ir faksų numerius, el. pašto adresus)

Generalinė direktorė

Loreta Načajienė

Tel: (8-5) 2393 444

Loreta.Nacajiene@luminorgroup.com

Vyriausioji finansininkė

Dalia Markūnienė

Tel: (8-5) 2393 444

Dalia.Markuniene@luminorgroup.com

31.2. jeigu ataskaitą rengia konsultantai arba ji rengiama padedant konsultantams, nurodyti konsultantų vardus, pavardes, telefonų ir faksų numerius, el. pašto adresus

Rengiant šią ataskaitą konsultantų paslaugomis nebuvvo naudojamas.